

Raadio

Täielik Euroopa ringhäälingute saatekava 25. nov. — 1. det. 1934. a.

Nr. 190 (41)

23. novembril 1934

IV aastakäik

Ärge unustage oma

■ **VARA ja ELU** ■

kindlustamast

„**EKS-MAJA's**“

LAI TÄN. 1

TALLINN

RÄTSEPAÄRI

Max Johanson & Poeg

Rataskaevu 22, Tallinn, tel. 432-89

Lisaks kodumaa riidevalikule saabusid Inglise riided uue tolliga

**Ameerika lampide
karakteristika tabel**

Hind 10 senti

täielikkude andmetega kõigi tarvitavamate Ameerika vastuvõtulampide kohta ilmus trükist Saadetakse välja postiga 10 sendilise postmargi vastu.

RAADIO-KOOPERATIIV

Tallinn, Lai 7, Tartu, Aleksandri 3, Pärnu, Rüütli 40

KUMMITEMPLITE- ja GRAVEERIMISE TÖÖSTUS

„**PERFEKT**“

Tallinn, Nunne tän. 8 Telefon nr. 437-16

Valmistame metsa

■ **tempel-kirveid** ■

J. MIHKELSON
Elektrotehnika tööstus

TALLINN
V. Pärnu mnt. 15
Tel. 460-57

Võtab enda peale kõiksuguseid elektrialal olevaid töid, nagu elektrimootorite parandusi ja mähkimisi. Spetsiaal auto- ja raadioakumulaatorite parandus ja laadimine. Magnetode ja kõiksuguste elektriaparaatide parandamine. Prugitud elektrimootorite ja dünamode müük.

Hinnad mõõdukad.

Raadio „Kolmteist“
Raekoja plats **13**
Telefon 429-28

Raadioapar., grammofonide ja plaatide ost, müük, vahetus, ehitus, parandus, nõuanne. Kõikide firmade raadio-vastuvõtjad, grammofonid ja plaadid

TÄHELEPANU!

Meie 3-lamb. võrk „Rahvavastuvõtja SV 13“ maksab ainult 95 kr.

==== Jälgige meie vaateakent ====

**RAADIO VASTUVÖTJATE
EHITUS JA PARANDUS**

isehitajate abistamine ja igasugused raadio-tehnilised tööd tehakse asjatundlikult ja mõõduka hindadega. Nõuanne tasuta.

RAADIO TÖÖTUBA
RATASKAEVU **14**

Nägematu kuulaja aplodeerib

Kuidas avaldada poolehoidu ringhäälingus esinevale kunstnikule või kõnelejale?

Tänapäeva ringhääling on peadpöörivalt kiire arengu tõttu jõudnud väga kõrgele tasemele. Ta pakub kuulajaile meelelahutust, kui ka väga palju õpetlikku. Ta on sidevahendiks esineva kõneleja või kunstniku ja laialdase kuulajaspere vahel. Kuid kahjuks on see side vaid ühepoolne. Kuulaja ei saa kuidagi end teha kuuldavaks, kui ta tahab avaldada mõne ettekande puhul kiitust selle ettekandjale. Valjuhääldaja ees käte plaksutamine ei kosta oma toast kaugemale.

Kuidas saaks siis ringhäälingu kuulaja avaldada oma poolehoidu?

Siin tahab pisut aidata kaasa ajakiri „Raadio“. Nimelt toome oma ajakirjas tänasest numbrist alates ära igal nädalal erilised kaardid, kuhu võivad kuulajad märkida, milline esineja neile möödunud saatenädalal kõige enam meeldis. Kaart on koostatud nii, et teda võib välja lõigata ja liimida postkaardile. Kaardile tuleks kirjutada selle isiku nimi, kellele tahetakse avaldada poolehoidu, s. o. keda loetakse „nädala parimaks“. Juurde tuleks lisada veel kuulaja elukoht (linn või maa) ja soovikorral ka nimi. (Kaart on paigutatud saatekavasse).

Milline esineja on saanud kõige enam selliseid kaarte, selle nime toome ära oma ajakirjas.

Kui vast mõni tahab oma poolehoidu avaldada mõnele ettekandele, näit. kuuldemängule, muusikapalale jne., siis kirjutab ta kaardile selle ettekande nime.

Terve nädala kaardid saadame edasi Riigi ringhäälingule. Seega on kuulajail võimalus teatud määral oma soove avaldada saatekava suhtes. Ka ringhäälingul on parem teha valikut esinejate suhtes, kui on teada keda eelistavad kuulajad kõige enam.

Lõpuks tuleb ajakiri „Raadio“ vastu ka neile kuulajale, kes tahavad avaldada rahulolematust saatekava suhtes. Nimelt hakkab meie ajakirjas ilmuma vastav osa: Ringhäälingu kuulaja arvustab. Selles osas toome ära kõik objektiivsed arvustused, mida saadavad ringhäälingu kuulajad.

Meie raadioteleviku kiire arengu üheks olulisemaks tingimuseks on tihe kontakt ringhäälingu kuulajate, ajakirja ja ringhäälingu vahel. Loodame, et selle algatusega astume sammu edasi üksteise lähendamise teel ja suudame ühiselt aidata kaasa meie raadioasjanduse arenemisele.

Toimetus.

Raadiolained otsivad petrooleumi

Raadio vallutab ikka uusi ja uusi alasid ja alati heade tagajärgedega.

Mitte kaua tagasi pidasid geoloogid raskeks leida üles maapõues peituvaid loodusvarasid: metalle, soole ja õlisid. Otsimised ja uurimised olid alati seotud suurte kuludega ja segali just viimaste pärast tuli loobuda kaevamistöist.

EESTI MUUSIKA

28. XI 1934. a. kell 21.30

Enn Võrgu helindeid

Enn Võrk on sündinud 14. märtsil 1905. a. On pärit Amblast, Järvamaalt. Lõpetas poeglaste gümnaasiumi 1924. a. ja Tallinna konservatooriumi 1926. a. Pärast konservatooriumi lõpetamist oli Tallinna Jaani koguduse organistik ja koorijuhiks. Praegu Tartus ülikooli muusikaõpetajaks ja üliõpilasselgakoori juhatajaks.

Ta on kirjutanud koori- ja soololaule, keelpillide kvarteti g-moll, palasid keelpillide ja sümfonia orkestrile.

Helilooja
ENN VÕRK

Kuid raadiotehnika levinemisega algas ka geoloogidel kergem ajajärk, sest võeti abiks n. n. „raadiolained“, millele abil on nüüd kerge leida üles ja teha kindlaks maapõues olevate õlide ja metallide asupaiku. Peamiseks abinõuks selliste asupaikade kindlakstegemisel on eriti seks otstarbeks konstrueeritud raadioaparaat, mille raamantenni abil võib määrata maapõues peituvad petrooleumiallikad ja -kogud. Eriti Rootsis on see aparaat töötatud välja peensusteni ja suuremalt osalt on need ka rootsi insenerid, keda välisriigid kutsuvad kohale leiupaikade kindlakstegemiseks.

Alles mõne aja eest tegi üks rootsi insener Austrias, Viini ümbruskonnas uurimisi, märkides ära kohti, kus tema arvates pidi peituma maaalust õli. Sellele järgnevad kaevamised (näit. Oberlaa's) tõestasid oletuse ja nüüd töötatakse selle aparaadiga paljudes kohtades.

Maapõues olev õli- või metallikogu piiratakse selle aparaadiga sisse n. n. „raadioväljaga“ ja geoloogidel on siis kerge vastava raadiovastuvõtjaga määrata maapõue koosseis mitmesaja meetri sügavuses.

Need geoelektrilised otsimistoimingud on enesest väga lihtsad. Kohale, kus tahetakse panna toime uurimisi, seatakse üles väike saatja, mille antenniks kasutatakse pikki teravaotsalisi vaskvardaid, milliseid taotakse teatud ringis ja vahedega maasse ja mille kaudu juhitakse lained sügavusse. Saadetavate lainete abil tekib sügavuses nn. „magnetväli“, milline avaldab mõju ainult teatud suunas.

Nüüd hakkab geoloog teise aparaadiga, s. o. vastuvõtjaga, käima ringi ümber saatja, umbes 4 km ringis, ja tegema tähelepanekuid. Seal, kus asuvad maapõues õlikogud, näitab aparaat kõrvalekaldumist ja geoloog märgib seda vastavale maapinnakaardile. Seejärgi kuidas on maapinna juhtivus, kuuleb geoloog peatelefonis tugevamat või nõrgemat heli. Pöörates raamantenni selles suunas, kus heli kostab kõige tugevamini, teeb geoloog kompassi abil kindlaks kõrvalekaldumise kraadi.

Seal, kus asuvad maapõues mitte hästi voolu edasi juhtivad ained, laienevad jõuvälja jooned, kuid seal, kus on leida hästijuhtivaid materjale, seal tõmbuvad jooned kokku. Iga selline muutus võetakse arvesse ja peagi on tehtud täpselt kindlaks, kus kohas tuleks tagajärjekalt võtta ette puurimist või kaevamist.

Nii on raadio ka maapõueuurijaile muutunud vajalikuks abiliseks ja on juba palju selleks aidanud kaasa, et ei tekiks asjata aja- ja rahakulutusi.

Tellimishind:

12 kuud	Kr. 4.50
6 "	" 2.40
3 "	" 1.20
1 "	" —.40

RAADIO

ÜLERIIKLIKU EESTI RAADIOÜHINGU HÄALEKANDJA

Toimetus ja talitus: Tallinn, Narva mnt. 27. Telefon 425-40

Üksiknumber
10 senti

Tellimisi võtavad
vastu kõik posti-
asutised ja talitus
Ilmub
kord nädalas

Täielik Euroopa ringhäälingute saatekava 25. nov. — 1. detsembrini 1934

Nr. 190 (41)

23. novembril 1934

IV aastakäik

Raadioaparaadi omadused

H. Enok

„Raadio“ veergudel on ilmunud üksikud artiklid aparaatide omaduste kohta, kuid suurem osa neist on oma puhttehnilise iseloomu tõttu arusaadavad vaid raadioamatööridele. Alljärgnevate ridade eesmärk on valgustada seda küsimust lihtsalt ja kokkuvõetult ja aidata kaasa neile, kes kavatsevad hakata raadiokuulajajaks.

Raadioaparaadi tähtsamad omadused on: tundelikkus, võimsus, selektiivsus, käsitamise lihtsus ja välimus. Need omadused peavad teataval määral vastama aparaadi hinnale.

Tundelikkus on aparaadi omadus võtta vastu nõrku ja kaugel asuvaid saatjaid. Mida tundelikum aparaat, seda suurem on vastuvõetavate jaamade arv. Tundelikkus oleneb aparaadi süsteemist, lampide arvust ja sageli ka oskusest aparaadi käsitamisel.

Suurt mõju tundelikkusele avaldab antenn. Eriti suure tähtsuse omab antenni headus odavate ja lihtsate aparaatide juures. Suurel aparaadil on küllaldane tundelikkuse tagavara, et ka viletsa antenniga ehk hoopis antennita võtta vastu kaugeid saatjaid; sageli tuleb isegi piirata aparaadi tundelikkust. Seevastu on odava aparaadi tundelikkus nõrkade jaamade kuulamisel pingutatud äärmise võimaluseni ning kuuldavus on seda parem, mida rohkem energiat antenn püüab kinni eestrist, s. o.

mida kõrgem ja kaduvaesem ta on. See ei tähenda aga sugugi, et kallid ja tundelikud superid ei vaja üldse antenni; kõik aparaadid töötavad antenniga paremini kui ilma. Täiesti põhjendamatu, vähemalt linnade kohta, on arvamine nagu töötaks väike toaantenn segajate suhtes paremini kui normaalne välisantenn. Valgustus-, tramm-, telefoni- ja teised parasitvoolud ulatavad teatud kõrguseni, harilikult paar meetrit üle hoonete katuste. Toaantenn on oma täies pikkuses nende häirijate mõju all, kuna välisantenni kõrgele üle katuse ulatav osa on vaba häirijast ja võtab vastu peamiselt raadiolaineid. Seetõttu on vastuvõetava saatja töö tugevuse suhe häirijate tugevusele kõrgel välisantennil soodsam kui toaantennil.

Väga head on selles mõttes moodsad kõrged vertikaalantennid ja veel paremad samad antennid varjatud sisendusjuhtmega (kappa), kuid viimased on kallid ja nõuavad tundelikumaid aparaate. Lihtne nõrk vastuvõtja võib jääda varjatud antenniga liiga nõrgaks.

Nimetatud antennitüübid nõrgendavad nende häirijate mõju, millised tekivad tänavatel ja hoonetes asuvates elektrivõrkudes, kuid ükski antenn ei aita kaugelt tulevate atmosfääriliste häirete vastu, nagu suvised õhulahendused, äike jne. Erilist rõhku tuleb panna maaühenduse headusele; vilets maaühendus on sageli aparaadi ebakorraliku töötamise põhjuseks. Aparaadi proovimisel ja tema omaduste hindamisel antenn ja maa peavad olema head; vilets antenn võib anda hoopis ebaõige pildi aparaadi headusest.

Moodsad aparaadid saavad kütte- ja anoodvoolu valgustusvõrgust; loomulikult satuvad ka igasugused voolukatkestused ja voolutõked võrgust aparaadi osadesse, tekitades raginat. Sellised häirijad on vähem tingitud aparaadi süsteemist, kui võrgu omadusest ja seisukorrast. Kergelt sissekrüvitud valgustuslamp, halb kontakt kaitsekorgis, vigan voolukatkestaja jne. katkestavad pörutustel voolu, tekitavad raginat valjuhääldajas. Selles mõttes töötavad akumulaatoritega ja patareidega toidetavad aparaadid üldiselt vaiksemalt kui võrkaparaadid.

Aparaadi tundelikkust on kasulik tõsta vaid teatud piirini, milline oleneb häirijate intensiivsusest. Õhulahenduste ja teiste häirijate tugevus ulatub keskmiselt teatud tasapinnani, mida nimetatakse häiretasemeks (Störspiegel). Antenn võtab vastu kuulatavalt saatjalt väljasaadetud laineid ja samal ajal ka häirelaineid ja voolutõukeid. Nii ühed, kui ka teised võimendatakse vastuvõtjas ühtlaselt ja satuvad valjuhääldajasse. Selleks, et töö oleks selgelt kuuldav, peab vastuvõetav laine olema tunduvalt tugevam kui häirijad; niipea, kui laine tugevus läheneb häiretasemele ehk langeb temast allapoole, ei saa üldse olla juttu rahuldavast vastuvõtust. Siin ei aita ei suur tundelikkus ega ideaalne selektiivsus, sest aparaat võimendab sama hästi häireid kui raadiolaineid.

Seetõttu ei saa nõuda isegi kõige ideaalsemalt ja

Yser'i lahingu 20. aastapäev

28. oktoobril pühitses Brüsseli rindesõdurite ühing Yser'i lahingu 20. aastapäeva. Pilt kujutab Belgia kuningat Leopold III kõnelemas. Tema kõnet jälgis üle 100 000 rindesõduri Philipsi poolt ülesesatud jõuvõimendaja ja 60 valjuhääldaja kaudu. Kuninga kõrval seisab kuninganna Astrid.

kallimalt aparaadilt, et ta võtaks vastu alati ja korralikult kaugeid ja nõrku saatjaid. Võib juhtuda, et meil on häirijad nõrgad, kuna laine levimise tingimused saatjast kuni meie antennini on soodsad; saatja on siis hästi kuuldav. Sama hästi võib aga juhtuda, et häirijad on meil tugevad, kuna laine jõuab vastuvõtjasse ebasoodsate atmosfääriliste olude tõttu nõrgendatult; siis meie kuuleme saatjat segaselt ehk ei kuule üldse ja ükski vastuvõtja olgu ta nii hea kui tahes, ei suuda saatja tööd eraldada häiretest.

Ringhäälingu-kuulajad on sageli liiga nõudlikud just kallide aparaatide suhtes. Olen kuulnud ütelnud, nagu: maksin aparaadi eest 600 krooni, kuid ei saa korrapäraselt kuulata Hispaania ja Itaalia saatjaid. Kui eel-pool toodud seletustele veel juurde lisada fadingi ja interferentsinähted, siis on arusaadav, et sellistele nõuetele ei saa vastata ükski aparaat, vähemalt linnades, kus häiretase on võrdlemisi kõrge.

Aparaadi proovimine mõne tunni jooksul ühel õhtul võib anda ebaõige ettekujutuse aparaadi omadusist. Juh-tuvad päevad ja õhtud väga viletsa kuuldavusega; kõik saatjad esinevad nõrgemini kui normaalselt, kaugemaid saatjaid ei saa üldse kätte, aparaat on muutunud nagu tuimemaks. Järelepärimised teistelt ringhäälingu-kuulajailt on alati toonud sama vastuse: ka meil on kuulda-vus nõrk. Kahjuks puuduvad täpsemad andmed sellise nähte kestvuse ja ulatavuse kohta. Üldiselt on kuulda-vus muutlik, ühel õhtul ta võib olla tunduvalt parem ehk halvem kui teisel; vahe paistab eriti silma odavamate ja vähem tundelikkude vastuvõtjate juures.

Lugejad, kes kavatsevad muretseda omale vastu-võtja, huvitab muidugi küsimus, kui suur peab olema korraliku aparaadi tundelikkus ja kui palju saatjaid peab ta minimaalselt vastu võtma? Sellele küsimusele ei saa üldse anda kindlat vastust, sest mõiste „vastu-võtmine“ on liiga paindub. Kui kuulata talvel pikema aja jooksul iga õhtu kella üheni ja registreerida kõik kinnipüütud jaamad, siis tõuseb nende arv isegi keskmise tundelikkusega aparaadi juures õige kõrgele. Kui aga arvestada ainult nende saatjatega, mida on võimalik alati oma soovi järele kuulata ja korralikult kuulata, siis väheneb arv kahe- kuni kolmekordselt. Päeval, samuti suvel on kuuldavus normaallainetel (200—600 m) väga nõrk; hea kuuldavus algab pimedusega. Hea aparaat võtab õhtuti korrapäraselt vastu suuremad Kesk-Euroopa saatjad; odavama aparaadiga saab vabalt kätte lähemal asuvaid saatjaid, kuna kaugemad nõuavad täp-set aparaadi reguleerimist.

Võimsus ja helitugevus. Aparaadi võimsust võib hinnata maksimaalse helitugevuse järel, mida aparaat suudab anda, ilma et muusika ehk kõne olek-sid moonutatud. Võimsus ja tundelikkus on isesugused omadused. Iga võimas aparaat ei ole alati tundelik, samuti nagu tundelik vastuvõtja võib olla nõrk helitugevuse poolest. On võimalik ehitada väga võimsaid aparaate kohaliku saatja kuulamiseks, kuna teisi saatjaid nendega üldse ei saa kätte.

Paar aastat tagasi oli konstruktoritel kaldumus ehitada aparaate võimalikult suure võimsusega; aparaadi headust hinnati rohkem helitugevuse, kui teiste tähtsamate omaduste järele. Võimsus peab vastama aparaadi otstarvele: tantsusaalide, klubide, restoranide ja teiste suuremate ruumide jaoks tuleb valida aparaate suure võimsusega; kuulamiseks korteris üleliigne võimsus ei ole soovitatav; ebaloomulikult tugev hääsl ei paku lõbu kuulajaile, vaid tülitab naabreid. Võimsa aparaadi helitugevust võib küll vastava nupuga vähendada, kuid mis jaoks on siis aparaat varustatud kalli lõplambiga, suure valjuhääldajaga ja suure voolutarvitusega? Neil põhjusil on juba mõõdunud aastal aparaatide võimsus enam-vähem standartiseerunud ja kallid aparaadid ei ole sugugi tingimata võimsamad odavamatel. Aparaadi helitugevus on käsitsi reguleeritav nupu abil. Moodsad ja kallimad aparaadid on peale selle varustatud automaatse helitugevuse reguleerijaga. Selle seade otstarb on järgmine: normaal- ja lühilainete kuulamisel võib panna tähele, et vastuvõtava laine intensiivsus on muutlik; töö jääb mõneks minutiks ehk sekundiks nõr-

gaks ja ilmub siis uuesti endise tugevusega. Seda nähet nimetatakse fadingiks ja tema põhjus peitub laine levimise oludes kõrgetes atmosfääri kihtides. Automaatne helitugevuse regulaator tasandab fadingi mõju: niipea, kui laine tugevus hakkab langema fadingi tõttu, aparaadi tundelikkus suureneb automaatselt ja töötab saatja on alati kuuldav ligikaudu sama tugevusega. Väga tugeva fadingi korral, kui sissetuleva laine tugevus langeb allpoole häiretaset, siis tõstab automaat küll helitugevuse, kuid häired on ülekaalus. Fadingi regulaatoril on veel teine ülesanne, mida ta samuti automaatselt täidab. Harilik aparaat võtab vastu võimsaid saatjaid suure helitugevusega, kaugeid ja nõrku saatjaid vastavalt nõrgemini. Soovitav helitugevus tuleb iga kord käsitsi nupuga välja reguleerida. Samuti närveerivad võimsad saatjad otsimisel kuulajaid oma ebaloomulikult tugeva häälega. Automaatse regulaatoriga varustatud vastuvõtjad toovad kõik jaamad selle helitugevusega, millele aparaat on käsitsi seatud. Automaatne fading-regulaator nõuab aparaadilt väga suurt tundelikkuse tagavara, mille tõttu see seade leiab kasutamist ainult suuremates kõrgesagedusastmetega varustatud aparaatides ja superites. Automaatne regulaator suudab viia ühele tasemele kõikide saatjate helitugevuse vaid suuremates aparaatides; nõrgemates vastuvõtjates see seade tasandab helitugevuse teatud piirides, kusjuures kohalik saatja ja teised väga tugevad jaamad tulevad esile suurema tugevusega. Odavaid aparaate, nagu kahe- või kolmelambilisi audione (rahvastuvõtjad) ei ole võimalik varustada fadingi regulaatoriga.

Kui aparaat ei ole häälestatud ühelegi saatjale, siis tõstab automaatne regulaator tundelikkuse äärmise piirini ning igasugused häired ilmuvad suure intensiivsusega saatjate otsimisel. Sellest ebamugavast nähtest saab üle sel teel, et enne saatja otsimist võetakse nupuga tundelikkus maha, siis seatakse aparaat skaala järele soovitavale lainele ja antakse soovitatav helitugevus sama nupuga. On ka olemas automaatsed seaded, millised võimaldavad täiesti vaikselt häälestamist (silent tuning), kuid sellised vastuvõtjad on loomulikult keerulisemad ja kallimad.

Fadingregulaatoriga varustatud vastuvõtjail on veel üks isearaldus, mida aparaadi omanikud kahjuks sageli ei oska kasutada. Nimelt, kui selline vastuvõtja on häälestatud mõnele saatjale, siis võib skaalat pöörata mõne kraadi ehk kraadi osa võrra ühele või teisele poole, ilma et muutuks helitugevus; see on tingitud automaatregulaatori mõjust. Häälestusnupu pöörlemisel ei muutu helitugevus, küll aga helipuhtus. Seejuures leidub üks punkt, mis asub umbes kuuldavuse piirkonna keskel, kus heli on loomulik ja selge, kuna nupu pöörlemisel paremale või vasakule hääli muutub moonutatuks, ilma et muutuks tugevus. Selle õige häälestuse leidmine kuulmise järele ei ole sugugi kerge ja nõuab hoolsat otsimist. Kuulaja lõpetab harilikult otsimist kui soovitatav saatja on käes hea tugevusega, kuid ei katsu kätte saada maksimaalset puhtust või isegi ei oska seda teha.

Kallimaid aparaate varustatakse „häälestusnäitajaga“; see on väike mõõteriist, mille osut annab maksimaalse väljalöögi häälestamise momendil. See mõõteriist ei ole määratud saatjate otsimiseks, vaid kui saatja on juba käes, siis võetakse tema abil välja õige häälestus moonutamata, ettekande saamiseks.

(Järgneb.)

Bass või „karu“. Saksas on mindud „saksastamisega“ isegi juba nii kaugele, et on tõlgitud saksa keelde sellised sõnad nagu tenor, sopran jne. Sopran on nüüd linnuhääl, alt — rebasehääli, tenor — hundihääli ja bass — karuhääli.

Kuulamiskeeld. Ungari valitsus on pannud maksma määruse, mille alusel on keelatud selliste saatjate vastuvõtt, mis levitavad ungarivastast propagandat. Töenäoliselt on see keeld sihitud mõningate Vene saatjate vastu. Määruse vastu eksijad antakse kohtu alla ja karistatakse vangistusega.

Masin loeb teie eest!

Tehniline ime Austria raadionäitusel

Igal pool maailmas püütakse inimese füüsilist jõuda ikka enam ja enam asendada masinaga. Igasugused aparaadid ja seadeldised juba ammugi täiendavad meie viit meelt. Nii näiteks võtame oma kõrvale abiks valjuhääldaja, silmale — fotoraku ja lõpuks „lugeva masina“ abil võtame inimeselt lugemisvaeva!

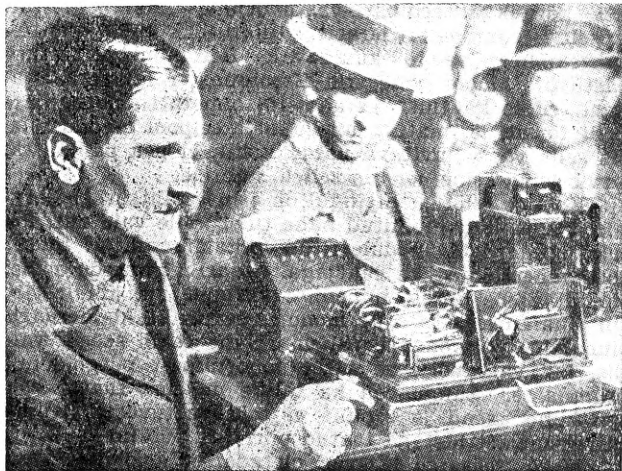
Austria ringhäälinguühingu „Ravag'i“ näitusel on välja pandud „lugemis-robot“, masin, mis ei väsi kunagi, ei eksi kunagi, kuigi ta tundide ja päevade viisi peaks sorteerima vaid arvusid.

Insener Tauschek ja tema kaastööline dr. Josef Nagler on oma „lugeva masinaga“ teinud ära suure töö. Kogu aparaadi niioelda südameks on fotorakk. Vaatleme allpool lühidalt, kuidas tuleb selline väike ime-riistake sellise raske tööga toime.

Fotorakk peaks reageerima trükitähe kujule. See pole aga sugugi nii lihtne teostada. Fotorakule on täiesti ükskõik, millises kujus temale valgus langeb. Seni kui valguse hulk on võrdne, on ka tema poolt tekitatav vool aiati ühesugune. Rakk annab siis maksimaalset voolu, kui temale langeb valguskimp, mis on reflekteerunud paberi valgest kohast, s. o. sealt, kus pole trükitähte. Tauschek lahendas selle probleemi nii, et ta hoidis fotoraku valgusjuurdevoolu abil ergutatud olekus, nii et lugemine toimus teatud liiki varjutamise abil. Seks otstarbeks kasutab ta täpset šablonit, mille sisse on akendena stantsitud kõikide tähtede kujud. Seletuse lihtsustamise mõttes oletame, et šablonil on ainult arvude kujud 1-st kuni 0-ni. Laual asetsevat kirjatükki liigutatakse valgusallika all automaatselt edasi ja tagasi, mille kiired läbi šablони akende reflekteeritakse fotorakule. Üksikute märkide vahed üksteisest on valitud selliselt, et valge koha valgustamisel langeb just nii palju valgust rakule, kui palju valgust läheb läbi terve akna. Trükitud koha valgustamisel muutub valguse hulk väiksemaks, kuna tumedad tähed vähem valgust tagasi heidavad. Kui valgustatakse näiteks arvu 1, kuna šablonil on parajasti arvu 2 kujutis, siis tekib teatud vähenemine valguse ärakasutamises. Valgest ümbrusest läheb aga küllalt nii palju valgust läbi 2 akna vabast osadest, et tekib küllalt tugev rakuvoov. Teisiti on lugu, kui aken 1 läbibistatakse arv 1-lt tuleva valguskimbu poolt. Siis tulevad ainult nõrgendatud kiired mõjule. Fotoraku vool nõrgeneb nii suurel määral, et ta langeb allapoole teatud piiri, millele on reguleeritud vastav relee. Voolu langemisel

alla seda väärtust astub tegevusse mainitud relee. Seega on antud kindlustus, et relee ainult siis tegevusse astub, kui juhtuvad kokku samad märgid nii trükis kui ka šablonil.

Tuli hoolitseda aga ka selle eest, et iga isesuguse märgi juures ka teissugune reelemõju tekib. Seda saavutatakse lihtsal viisil seeläbi, et sünkroonselt šablonile lastakse tiirelda erilist valimisketast, mis igale äraloe-

Dr. J. Nagler „lugeva masina“ juures seletusi andmas.

tud tähele vastava seadeldise tööle paneb. Nii näiteks võib korraldada nii, et erilise vaheseadeldisega pannakse tööle kas kirjutus- või arvemasina sõrmestik.

Šablone võib väga kiirelt vahetada, nii et üleminek ühelt kirjaviisilt teisele sünnib suurema vaevata. Kui tähtede kuju jääb endiseks ja muutub ainult nende suurus, siis tuleb reguleerida valgustugevust. Vastavate šablonite valikul võib „luguvat masinat“ kasutada mitmesuguste masinate kontrollimiseks, registreerimiseks ja juhtimiseks. Näiteks võib teda kasutada ladumismasina juhtimiseks, kui on kasutatav kirjutusmasinal kirjutatud käsikiri, millel pole ühtki käsitsi tehtud parandust ega mahatõmbamist.

„Luksemburg-effekt“

Omapäraseid tähelepanekuid elektriliste lainete vastastikusest mõjust

Tõsiasi, et elektriliste lainete levik oleneb väga suurel määral atmosfäärilistest tingimustest, on sama vana, kui traaditu telegraaf ise. Elektriliste lainete levimistingimuste täpne uurimine viis tulemusel, et vastupidi — elektrilised lainet on eriti heaks vahendiks atmosfääri kõrgemate kihtide läbi uurimiseks ja annavad meile seletusi sellistel kõrgustel asetleidvaist nähtustist, kuhu ei suudeta tungida ühegi teise uurimisvahendi abil. On ju üldiselt teada, et alles elektriliste lainete abil avanes võimalus selgitada 100 km kõrgusel asuvates kihtides toimuvaid nähteid. Sellised kihid koosnevad teatavasti elektronidest ja ioonidest ja oma juhtivuse tagajärjel peegeldavad elektrilisi laineid tagasi maale.

Mõne aja eest on tehtud väga omapäraseid tähelepanekuid, milliste abil ehk on võimalik anda uusi seletusi elektriliste lainete mõjust üksteisele ja ionosfäärile. Need tähelepanekud, millistest siin juttu, paistavad pealiskaudsel vaatlemisel kaunis tähtsusetud. Tegemist on siin asjaoluga, et kui vastuvõtja on häälestatud

mõnele saatjale, siis kostab valjuhääldajas peale soovitud saatja veel mõne teise saatja poolt tulev ülekanne nagu mingi akustilise tagapõhjana. Nagu alul mainitud, pole selline nähe uudiseks, vaid temaga on tuttav need ringhäälingu kuulajad, kelle vastuvõtjad pole küllalt selektiivsed. Nüüd tulevad aga sellised nähted esile suure selektiivsusega vastuvõtja juures ja eriti ka siis, kui häälestatud saatja ja häiriva saatja lainete erinevus on väga suur. Just siis, kui vastuvõtja oli häälestatud kesklainel töötavale saatjale, pandi tähele, et häireid tekitas pikal lainel töötav saatja. Korduvalt avaldas sellist segavat mõju Luksemburgi saatja, mille järele on hakatudki seda nähet nimetama.

Ikkagi leidub ka selle nähte jaoks võrdlemisi lihtne seletus. Nii võib olla võimalik, et neid häireid tekitab näiteks häirivsaatja ülemlaine. Samuti võib ka n. n. „ristmodulatsiooni“ kasutada ära seletuse juures. Asi seisab nimelt selles, et juba vastuvõtja esimeses astmes tekib tugev häirelaine, mis siis, kui kõrgesageduslamp ei tööta täiesti karakteristika sirgel osal, mõjutab vas-

tuvõtjast saabuvate lainete modulatsioon. Sel viisil saab saatjast saavuv võnkumine häirivõnkumiste kandjaks ja häireid ei saa vastuvõtjast kõrvaldada ka parimate selektsioonvahenditega.

Vaatamata eelpool toodud seletusele mainitud häirenähte kohta, taheti siiski neid võtta täpse vaatluse ja uurimise alla. Selliseid uurimisi hakati korraldama Hollandis Philips-ühingu laboratooriumes professor van der Pol'i juhatusel. Katsesaatjaina kasutati Šveitsi saatjat Beromünsterit ja Luksemburgi pikalainesaatjat. Beromünster saatis katse ajal moduleerimatult, kiirgas seega välja vaid kandelainet, kuna Luksemburg oli harilikul viisil tugevasti moduleeritud. Katse juures kasutati kõrgekvaliteedilisi vastuvõtjaid, mis häälestati täpselt Beromünsteri lainele. Üllatuseks kuulajaile tuli Luksemburgi saade kuuldavale Beromünsteri lainel. Vastuvõtt kadus kohe, kui Beromünster lakkas töötamast. Pole kahtlust, et katseid toimetati asjatundjate poolt täiesti laitmatult, nii et meie eelpool toodud seletus selle väga huvitava nähte kohta ei pea paika. On tarvis leida teine seletus sellele nähtele.

Kohase seletuse otsingul on erilise tähtsusega järgmised asjaolud: mainitud nähe tuleb esile vaid siis, kui mõni tugevasti moduleeritud pikalainesaatja töötab koos lühemalainelise saatjaga. Edasi võib seda nähet panna tähele ainult pimeduse saabudes ja ainult siis, kui pikalainesaatja asub moduleerimata kesklainesaatja pinnalaine piirkonnast väljas. Nähe tekib seega vaid siis, kui vastuvõtjasse satub ionosfäärist peegeldunud ruumilaine. Samuti on ka tähtis mõlema saatja vastastikune asend ja lõpuks ei tohi vastuvõtja kaugus häirivsaatjast ületada teatud piiri (ca. 300 km).

Need tõsiasiad lasevad oletada, et ionosfäär etendab teatud osa selle nähte tekkimise juures. Võrastav kogu nende tähelepanekute juures on see, et seni alati maksvaks osutunud superpositsiooni printsiip, mille järgi

iga laine levib ruumis nii, nagu oleks ta seal ükski, sel erilisel juhul ei ole maksev. Oletades, et tehtud tähelepanekud osutuvad õigeiks, peavad ruumis olevad lained vastastikku üksteist mõjutama. Superpositsiooni printsiip pole seega maksev ruumide kohta, nagu neid moodustavad tugevasti ioniseeritud heaviside-kihid.

Ajakirjas „World Radio“ on toodud lühidalt ära mõningad seletusvõimalused. Nende seletuste järgi võib arvata, et kiirgamissurve mõjul ionosfääris asuvad elektronid tekitavad võnkumisi lainete edasilikumis-sihis. Selliste võnkumiste amplituud peaks olema proportsionaalne laineteamplituudi ruuduga. Seega saaksime ruudulise olenevuse, mis on vajalik modulatsiooni toimetulekuks. Täpne arvutus aga näitab, et kiirgamissurve mõju on liialt nõrk, et seletada nähte tekkimist. Füüsikute Bailey' ja Martyn'i poolt on tehtud katset seda nähet teisiti seletada. Nad oletavad, et väga tugevad elektrilained mõjutavad ionosfääris elektronideliikumise keskmist kiirust. Kui see oletus on õige, siis rütmiliselt muutuv elektronide kiirus mõjutab elektrone kokkupõrgete sagedust gaasimolekulitega ja selle tagajärjel rütmiliselt vahelduv ioniseerimiseisukord toob enesega kaasa normaallainel töötava saatja lainete vahelduva absorptsiooni. Seega lained, mis reflekteerudes heaviside-kihilt jõuavad vastuvõtjasse rütmiliselt muutuva tugevusega, saavad pikalainesaate kandjaks.

Kui palju neil oletusil on tõepõhja all, näitavad edaspidised katsed. Selliseid tähelepanekuid peaks korraldatama võimalikult laias ulatuses, et seda ülihuvitavat nähet vastuvaidlemata kindlaks teha ja tema tekkimise põhjusi seletada. Väga võimalik, et selle juures saavad ka asjast huvitatud amatöörid kaasa aidata, kuna nii mõnegi probleemi lahendus on õnnestunud just tänu raadioamatööride huvile asja vastu.

KÕRGESAGEDUSJUHTME TINUTAMINE

Massiivjuhtmetega poolide aeg on möödas. Kui isehitaja tahab oma vastuvõtjaga saavutada head selektiivsust ja tundelikkust, siis peab ta kesk- ja pikalaine-poolid ehitama kõrgesagedusjuhtmetest. Kõrgesagedusjuhtme kasutamisel saab aga ainult siis valmistada kaovaest pooli, kui kõik üksikkiud võtavad osa voolu juhtimisest, s. o. kui kõik üksikkiud on joodetud hoolikalt otsast kokku. See töö valmistab harilikult isehitajale suuri raskusi, kuna ta ei tea kuidas 0,05 mm jämedusi traate lakist puhastada. Üks tahab lakki eemaldada terava noaga, teine jällegi liivapaberiga. Mõlemil juhul rikutakse või lõigatakse koguni katki peened traadid.

Samuti aitavad igasugused keemilised vedelikud, näiteks atseton, ainult mõningail juhtumitel. Nii laseb end mõni lakisort atsetoniga lahustada ja lapiga traadid eemaldada, kuid teine muutub atsetoni mõjul kleepuvaks pudruks, mida on võimatu kõrvaldada ja takistab tina laialijooksmist.

Kindlaim meetod, mida seepärast kasutatakse ka tööstuses, on järgmine: kõrgesagedusjuhtme otsa soojendatakse pisut tulel ja kastetakse siis kiiresti denatureeritud piiritusse. Seega rikutakse traadid atsetsevlakikiht ja ülejäänud lakiosad võib lapiga kergesti kõrvaldada. Kogu selle toiminguga juures peab hoolega valvama, et peened traadid ei põleks läbi. Kõige otstarbekohasem on kasutada väikest leeki ja kuumutamist läbi viia pimedas, et oleks võimalus jälgida traadi punaseks minekut. Traat võib minna kergelt punaseks. Nõu piiritusega olgu võimtliselt väike (sõrmkübar). On soovitatav enne paar korda proovida, millise värvingu juures toimub kõige parem laki ärapõlemine.

Kui lakikiht on eemaldatud, siis tuleb kõrgesagedusjuhet tinutada harilikul viisil.

LÜHIUUDISEID

Uus instituut raadiobioloogia. Veneetsias asutatavat uus raadiobioloogia instituut, mille nimeks pandavat „Galvanis“.

Rahvusvaheline teaduslik ringhäälingukongress lõppes neil päevil Londonis. Senine ühingu esimees prof. Kenelly (U. S. A.) on tervislikel põhjustel oma ameti maha pannud. Tema asemele nimetati prof. Appleton (Briti). Samuti on viies ühingu komisjonis võetud ette mõningaid muudatusi. Dr. Rayner on nüüd eesistujaks sageduse ja välitugevuse uurimise komisjonis, dr. Dillinger (U. S. A.) raadiolainete ja nende levimise uurimise komisjonis, prof. Appleton (Briti) juhhib atmosfääriliste häirete uurimist, Mesny (Prantsuse) — saateamatörismi ja dr. van der Pol (Hollandi) — füüsikaline komisjon.

Kongressil leidsid muu hulgas täpsemat käsitlust lainepikkustesse, häiretesse ja fadingsisse puutuvad küsimused.

Prantsuse riikliku ringhäälingu ümberkorraldamine. Prantsuse president Lebrun on vastavalt postiministri ja rahaministri ettepanekuile annud välja kaks korraldatavat määrust riikliku ringhäälingu ümberkorraldamiseks.

Esimene määrus käib saatejuhatuse kohta. Juhatus koosneb 15 liikmest. Nendest 5 nimetab minister, 5 kutsutakse ringhäälingule lähedalseisvaist asutisist ja 5 valitakse kuulajate poolt.

Teine määrus korraldab sisemist ülesehitust. Eeskavanõukogu ja keskbüroo kõrval tegutseb veel eriline ühenduskomisjon. Keskbüroo jaguneb mitmesse osakonda. Samuti on nähtud ette eriline osakond raadio-presse-teenistuseks

Poola ringhäälingu detsentraliseerimine. Poola ringhäälingu juhatus on otsustanud oma saatekava detsentraliseerida. Kavatakse edaspidi Lvovi saatja kaudu üle kanda peaaesjalikult sümfooniakontserte, Krakovi kaudu — teaduslikku eeskava ja Vilnole jätta ajaviite-osa. Posnan hoolitseks aktuaalsete saadete eest. Katowice't ja Lodz'i ei „spetsialiseerita“.

Euroopa saatjate saatekavad

25. novembrist — 1. detsembrini 1934

Saatja järele on märgitud esimesena lainepikkus m, teisena sagedus kHz ja kolmandana võimsus kW

KODUMAINE SAATEKAVA

PUHAPAEVAL, 25. NOV.

Tallinn 410,4 / 731 / 20

Tallinn-Lasnamäe

8.30 äratusmäng
8.35 võimlemine (Ernst Idla)
9.05 hommikkontsert heliplaadelt
9.55 jumalateenistus Pühavaimu kirikust.
Jutlustab õp. Tallmeister.
Lõpuks heliplaate
12.30 karjakontroll-sekretär agr. A. Ruderström: Märkmeid karjakontrollitööst 1933./34. kontrollaastal
13.00 põllumajanduslikke teateid
13.10 lõunane kontsert. Juh. R. Palm. Sekstett: Suppe, avam. „Kümme neidu ja ei ühtki meest“. Kalman, pop. oper. „Silva“. Fetras, polka „Valevorst“. Waldteufel, valss „Brünett või blond“. Becce, serenad „Orientaalne nägemus“. Juul-Fredericksen, süit „Tuhandejärve maal“. Rust, marss „Truudusvanne“

17.30 heliplaate ja reklaami

17.45 päevauudiseid

18.00 jumalateenistus Kaarli kirikust. Teenistust peab õp. Sommer.

Lõpuks heliplaate

20.00 aianäitaja-õendus

20.01 ülekanne Tartust

20.05 juubelikontsert Ludmilla Hellat-Lemba 30-a. muusikategevuse puhul.

(Ülekanne Kaubandus-tööstuskoja saalist.) 1. Avasõna — prof. Juhan Aavik.

2. Scuhmann: a) Heiss mich nicht reden, b) Aus den östlichen Rosen, c) Frühlingsmacht. — L. Hellat-Lemba.

3. Brahms, duett „Die Meere“. — L. Hellat-Lemba ja M. Lang. 4. Brahms, Sapphische Ode. Liszt, O komm im Traume. — M. Lang. 5. Vihtols, Kaluri laul. L. Hellat-Lemba, Las' puhata. M. Saar, Sügismõtted. A. Lemba, Küll koovad imekangast. — L. Hellat-Lemba.

Klaveril saadab prof. Artur Lemba.

21.15 „Raudami“ segakoori kontserdi II osa ülekanne „Estonia“ kontsertsaalist.

Juhatab Karl Leinus. Solistidena esinevad Jenny Siimon (alt) ja Valentine Riives (klaver).

21.45 päevauudiseid

18.00 jumalateenistus Kaarli kirikust. Teenistust peab õp. Sommer.

Lõpuks heliplaate

20.00 aianäitaja-õendus

20.01 ülekanne Tartust

20.05 juubelikontsert Ludmilla Hellat-Lemba 30-a. muusikategevuse puhul.

(Ülekanne Kaubandus-tööstuskoja saalist.) 1. Avasõna — prof. Juhan Aavik.

2. Scuhmann: a) Heiss mich nicht reden, b) Aus den östlichen Rosen, c) Frühlingsmacht. — L. Hellat-Lemba.

3. Brahms, duett „Die Meere“. — L. Hellat-Lemba ja M. Lang. 4. Brahms, Sapphische Ode. Liszt, O komm im Traume. — M. Lang. 5. Vihtols, Kaluri laul. L. Hellat-Lemba, Las' puhata. M. Saar, Sügismõtted. A. Lemba, Küll koovad imekangast. — L. Hellat-Lemba.

Klaveril saadab prof. Artur Lemba.

21.15 „Raudami“ segakoori kontserdi II osa ülekanne „Estonia“ kontsertsaalist.

Juhatab Karl Leinus. Solistidena esinevad Jenny Siimon (alt) ja Valentine Riives (klaver).

21.45 päevauudiseid

18.00 jumalateenistus Kaarli kirikust. Teenistust peab õp. Sommer.

Lõpuks heliplaate

20.00 aianäitaja-õendus

20.01 ülekanne Tartust

20.05 juubelikontsert Ludmilla Hellat-Lemba 30-a. muusikategevuse puhul.

(Ülekanne Kaubandus-tööstuskoja saalist.) 1. Avasõna — prof. Juhan Aavik.

2. Scuhmann: a) Heiss mich nicht reden, b) Aus den östlichen Rosen, c) Frühlingsmacht. — L. Hellat-Lemba.

3. Brahms, duett „Die Meere“. — L. Hellat-Lemba ja M. Lang. 4. Brahms, Sapphische Ode. Liszt, O komm im Traume. — M. Lang. 5. Vihtols, Kaluri laul. L. Hellat-Lemba, Las' puhata. M. Saar, Sügismõtted. A. Lemba, Küll koovad imekangast. — L. Hellat-Lemba.

Klaveril saadab prof. Artur Lemba.

21.15 „Raudami“ segakoori kontserdi II osa ülekanne „Estonia“ kontsertsaalist.

Juhatab Karl Leinus. Solistidena esinevad Jenny Siimon (alt) ja Valentine Riives (klaver).

21.45 päevauudiseid

18.00 jumalateenistus Kaarli kirikust. Teenistust peab õp. Sommer.

Lõpuks heliplaate

20.00 aianäitaja-õendus

20.01 ülekanne Tartust

20.05 juubelikontsert Ludmilla Hellat-Lemba 30-a. muusikategevuse puhul.

(Ülekanne Kaubandus-tööstuskoja saalist.) 1. Avasõna — prof. Juhan Aavik.

2. Scuhmann: a) Heiss mich nicht reden, b) Aus den östlichen Rosen, c) Frühlingsmacht. — L. Hellat-Lemba.

3. Brahms, duett „Die Meere“. — L. Hellat-Lemba ja M. Lang. 4. Brahms, Sapphische Ode. Liszt, O komm im Traume. — M. Lang. 5. Vihtols, Kaluri laul. L. Hellat-Lemba, Las' puhata. M. Saar, Sügismõtted. A. Lemba, Küll koovad imekangast. — L. Hellat-Lemba.

Klaveril saadab prof. Artur Lemba.

21.15 „Raudami“ segakoori kontserdi II osa ülekanne „Estonia“ kontsertsaalist.

Juhatab Karl Leinus. Solistidena esinevad Jenny Siimon (alt) ja Valentine Riives (klaver).

18.35 reitsatsioon ★ 19.10 ja 20.20 kõne
20.40 muusikat 17. sajandist. Kaasteg.: ringh. orkester, klaver ja oboe. Corelli: Concerto grosso nr. 11. Cimarosa: muusikat sonaadist kahele oboele. Bach-Mozart: Kontsert klaverile ja keelp.-ork. Ph. E. Bach: Sümfoonia
21.45 päevauudiseid

Stokholm 426,1 / 704 / 55

Motala 1357 / 221 / 30

10.30—11.00 heliplaate

12.00—13.45 jumalateenistus

15.00—16.30 sümfooniakontsert

18.05—19.00 heliplaate

20.30 Arenski: Trio d-moll op. 32 viiulile, tšellole ja klaverile

21.00—21.45 koorikontserdi ülekanne kirikust.

Kavas J. S. Bachi kantaat nr. 140 ja à cappella koorilaul

23.00—24.00 ajaviitemuus. Lortzing: avam. „Relvasepp“. Lehar: Kuld ja hõbe, valss. Urbach: Schubert-fantaasia. Francesco: La tilda, Saltarello. Bull: 1 pala.

Suppe: muus. „Fatinitza'st“. Ottoson: Poème erotique. Gyldmark: Mustlas-marss

Kalundborg 1261 / 238 / 60

Kopenhagen 255,1 / 1176 / 10

16.25—18.00 rahvakontsert ★ 21.00—21.50 prantsuse ja itaalia muus. ork. ettek. Kavas: Massenet, Berlioz, Puccini, Verdi, Rossini ★ 22.35—23.05 koorikontsert ★ 23.15—24.00 Viini heliloojaid ork. ettekand. Kavas: Schubert, Strauss ★ 24.00—1.30 tantsumuusika

Luksemburg 1304 / 230 / 150

9.45—10.00 helipl. ★ 13.00 inglise laule ★ 13.30—13.50 orelipalu

Inglise eeskava

14.00 kontsert ★ 14.30 tantsumuus. ★ 15.30 ajav.-muus. helipl. ★ 16.00 tantsum. ★ 16.30 helipl. ★ 17.00 laule ja ork. ettek. ★ 17.30—19.30 ajav.- ja tantsumuus. ★ 20.00 segakontsert ★ 21.00 tantsumuus. ★ 21.30—22.00 kontsert ★ 23.00—23.15 tantsumuus. ★ 24.00—1.00 ajav.- ja tantsumuus.

Riia 511,6 / 583 / 15

Madona 271,7 / 1104 / 20

9.00—9.30 koraale

9.40 kontsert helipl. Kavas: Bach, Giordano, Beethoven, Wagner, Sibelius ja R. Strauss

11.00—12.55 katol. jumalateenistus

13.30 lasietund

14.30—16.00 Puccini oop. „Tosca“ I ja II akt

16.30—17.00 „Tosca“ III akt

18.00—19.00 Grieg'i helitööde kontsert. a) Peer Gynt, Süit nr. 1. b) „Südamehaavad“ ja „Viimne kevad“. c) Peer Gynt, Süit nr. 2. a) Sigurd Jorsalfar, Süit, op. 56: Prelüüd. — Intermetso (Borghildi unelm). — Marss

19.30—19.50 läti laule

20.20—22.00 kontsert surnute mälestamiseks. Franck: Prelüüd, koraal ja fuuga (ork. ettek.). — Koorilaul. — Bracms: a) Surnuaial, b) Surm, see on külm õõ (ork. ettek.) — Vaheaeg (uudiseid). — Bach-Jurjans: a) Meditatsioon, b) Prelüüd, c) Fuuga (ork. ettek. — Koorilaul. — Händel: Largo

22.10 Arenski: Variatsioone Tšaikovski teemal (ork. ettek.)

22.30—24.00 välissaatjate ülekanne

Varssav 1345 / 212 / 120

Kattovice 395,8 / 758 / 12

10.00 koraal ★ 10.03, 10.22 ja 10.40 helipl.

11.00 jumalateenistus. Lõpuks võimalik muusika helipl.

12.57 aeg, Kraakovi fanfaarid

12.15 kontsert Krakovist

15.00—16.00 salongmuusika helipl.

16.15—16.25 St. Vitas'e lauluettek. helipl.

16.35—16.45 Jurend'i koori ettek. helipl.

17.20—17.45 viiuli ettekand. (E. Uminski).

Friedemann Bach-Kreisler: Grave. Boccherini-Kreisler: Allegretto. Rudnicki: Romans. Hubay: Sefiir. Zsolt: Vangistus. Kreisler: Hiina tamburiin.

18.00—18.50 tantsumuusika

20.00 klaverikontsert (V. Labunski). Scarlatti: 2 sonaati g-moll ja c-duur. Schu-

Välja lõigata ja postkaardile liimida

Ajakiri „RAADIO“ toimetusele, Tallinn, Narva mt. 27

Ringhäälingu saatenädal 25. nov. — 1. detsembrini

Parima esineja, muusikapala, kuuldemängu jne. nimi;

Kuulaja elukoht (linn või maa:

Nimi (soovikorral)

Levitage „Raadio“ ajakirja

bert: Rondo d-duur. Weber: Perpetuum mobile. Liszt: Petrarca-sonaat 104. Mendelssohn-Bartholdy: Rondo capriccioso 20.30—20.45 ajaviitemuusika
21.00—21.45 öhtukontsert. Ringh. ork. ja V. Ladis (tenor). Meyerbeer: avam. oop. „Dinorah“. Gounod: kavatiin ooperist „Faust“. Noskovski: a) antrakt oop. „Livia Guintilla“. b) Ukraina tants. Puccini: a) aaria oop. „Tosca“, b) aaria oop. „Boheme“. Verdi: trio-stseen ja finaal oop. „Lombardlased“. Moniuszko: marsurka oop. „Javnuta“
22.00—22.45 lõbus eeskava
23.30—24.00 de Falla helitööd heliplaatidel 0.05 tantsumuusika dancing „Oaza“st“

Heilsberg 291,0 / 1031 / 75

7.35—9.15 Hamburgi sadamakontsert
17.00—19.00 pärastl.-kants. Kavas: Schumann, Beethoven, Lortzing, Haydn, Wolf, Liszt jt. Vaheajal, 18.00 kõne
19.00—19.20 muusikat surnutepühaks posaune-kvarteti ettekandes
19.50—20.20 Brahms: Klaverisonaat fis-moll
20.45—22.00 tõsine tund. 1. Orkester: Locatelli: Leinasümfoonia keelp.-ork. ja orelile. 2. Koorilaule. 3. Retsitatsioon. 4. Orkester: Marcello: Largo. 5. Retsitatsioon. 6. Orel: Kiel: 2 fantaasiat op. 58. 7. Koorilaule
22.30 VI meisterkontsert. Gerhard Hüscher laulab. Vollerthun: 3 orkesterlaulu. Pfitzner: eelmäng Ibseni dr. „Kindlus Solhaugis“. Pfitzner: 3 orkesterlaulu. Orkestrit juhat. Buschkoetter

Königsvusterhausen 1571 / 191 / 60

7.35—9.00 Hamburgi sadamakontsert
13.10—13.55 „Oh, magus surm“ — stseen-pilte Verdi, Mussorgski, Donizetti, Gounod ja Puccini oopereist
14.05—15.00 lõunakontsert. Sibelius: Finlandia. Schreiner: mel. R. Schumannitõist. Spies: Surev luik. Verdi: mel. oop. „Aida“.
16.00—16.30 Chopini klaverikants. 1. Nokturn es-duur. 2. Impromptu ges-duur ja as-duur. 3. Etüüd f-duur ja a-moll. 4. Tarantella as-duur
17.00—18.30 pärastl.-kants. Beethoven: Coriolan-avam. Zoellner: Laul. Liszt: Les Preludes. Mozart: Ave verum. Wagner: sissejuh. „Tannhäuser“ III aktile. Sibelius: Belsazar-süit. Verdi: avamäng „Saatus võim“. Grieg: Asa surm. Liszt: Ristsõitjate-marss. Olias: Marss
18.30—19.00 tõsiseid laule saksa meistreilt
19.40—20.40 kuulsaid lauljaid helipl.
21.00—22.30 Joh. Brahms: 1. Saksa reekviem sol., koori, orel ja ork. ettek. 2. „Saatus-laul“ koorile ja orkestrile
22.30—23.00 kontsert (v. Heilsberg)
24.00—1.00 ... ja ülestõusmine! (helipl.)

Breslau 315,8 / 959 / 60

6.35 heliplaate
7.35—9.15 Hamburgi sadamakontsert
17.00—19.00 pärastl.-kontsert Heilsbergist
19.30—20.30 Schubert: Talvereis (tenor)
21.00—22.30 „Lõputu tänav“, kuuldemäng sõjast
22.30—23.00 kontsert (vaata Heilsberg)

Berliin-Tegel 356,7 / 841 / 100

7.35—9.15 Hamburgi sadamakontsert
13.00—15.00 lõunakontsert
17.00—19.00 pärastl.-kants. Heilsbergist
19.40—20.40 muusikat surnutepühaks. Reger: a) Orelieelmäng op. 67; b) Air viiulile ja orelile. Kammeier: 3 rahvalaulu. Händel: Sonata a-duur viiulile ja tšembalole. Simon: 2 meeskoori laulu. Thomas: „Kellegil pole suuremat armastust“ — tenori-soolo, segakoor ja orel. Reger: Leinaood orelile
21.00—21.30 Müller: Saksa sangarreekvieim
21.30—22.30 Wagner-kontsert Münchenist
22.30—23.00 kontsert (v. Heilsberg)
23.30—1.00 öhtukontsert Hamburgist

Hamburg 331,9 / 904 / 100

7.35—9.15 sadamakontsert. Kavas: Wagner, Grieg, Kienzl, Schubert, Händel
17.00—18.30 pärastl.-kontsert (v. Königs-vusterhausen)
19.30—20.05 mandol.-muusikat
21.00—22.30 kontsert (v. Königs-vusterh.)
22.30—23.00 kontsert (v. Heilsberg)
23.30—1.00 öhtukontsert. Beethoven: Egmont-avam. Butting: Leinamuusikat orkestrile. Händel: Concerto grosso d-moll. Dittersdorf-Pillney: Kontsert harfale ja orkestrile. Wagner: a) Wotani jumalagajätt ja tulevõlu „Walküürdest“; b) Leinamarss „Götterdämmerung“ist“

München 405,4 / 740 / 100

7.35—9.15 Hamburgi sadamakontsert
17.00—18.30 videvikkontsert
18.50—19.20 kontserttund (viul ja klaver)
20.00—21.00 isamaalik tund. Kaasteg.: orkester, koor ja kõnelejad
21.10—22.30 Wagner-kontsert. Kaastegev.: vokaalsolistid ja orkester. 1. Avam. ja aaria oop. „Lendav hollandlane“. 2. „Tannhäuser“: a) Sissejuh. II aktile. b) Aaria. 3. „Lohengrin“: a) Eelmäng III aktile. b) Grali jutustus. 4. Siegfried-üüdl. 5. „Nürnbergi meistrelauljad“: 2 laulu. 6. „Tristan ja Isolde“: a) Avamäng. b) Isolde armastussurm
22.30—23.00 kontsert (v. Heilsberg)
23.30—1.00 öömuusika

Parimad üksikosad

isehitajaile

JAAKSON & JÄTMAR
Endla 9, tel. 448-33

Leipzig 382,2 / 785 / 120

7.35—9.20 Hamburgi sadamakontsert
17.00—18.30 ajaviitekonsert
20.30 kuulsaid lauljaid helipl.
21.30—22.30 ork.-kontsert. Beethoven: Egmont-avam. Joh. Seb. Bach: Viulikontsert nr. 2, e-duur orkestri ja tšembalo saatel. Kornauth: Eleegia. Kaun: Süit. Brahms: Traagiline avam., op. 81
22.30—23.00 kontsert (v. Heilsberg)
23.30—1.00 öömuusika

Praha 470,2 / 638 / 120

7.45 teateid ja muusika
8.30—9.30 varane kontsert
18.55—19.55 saksa eeskava
20.20—21.00 sõjaväeork. kontsert
22.00—23.00 kirev tund sõnas ja helis
23.30—24.00 salongork. kontsert

Viin 506,8 / 592 / 120

17.00—18.15 puhkp.-muusika
18.15—18.50 Enrico Caruso laulab (helipl.)
18.50—19.50 kirev tund
21.20 Viini meloodiaid, raadiopopurrii.
Kaasteg.: solistid, orkester, kvartett ja koor
22.50—23.30 Joh. Brahms: Klaverikvintett g-moll
24.00—2.00 mustlasm. üleik. Budapestist

Budapest 550,5 / 545 / 120

18.50—19.30 ungari laule mustlasork. saatel
22.40 tantsumuusika
23.40 ooperiork. kontsert. Rossini: Itaallanna Alžiiris, avam. Meyerbeer: Tõrvikute tants. Poldini: Vagabund ja printsess. Rousseau: Ballett-stseenid. Szekeeres: kevadhelid. Kern: Valss. Heuberger: Ooperiball, pop.

Bukarest 364,5 / 823 / 12

18.00—19.00 ja 19.15—20.00 rahvalaule ork. ettekandes ★ 20.20—20.45 laule ★ 21.00 Mozarti reekviem ★ 22.05—22.15 ja 23.20 ajaviitemuusika. Kavas: Grieg, Sibelius, Gade, Svendsen, Siede, Fučík jt.

Pariis (Poste Parisien) 312,8/959/60
21.20 ja 21.35—22.15 heliplaate ★ 23.00 kirev tund ★ 0.30—1.45 heliplaate

Droitwich 1500 / 200 / 150

London National 261,1 / 1149 / 50
19.30—20.45 klaveri ja aldi ettek. ★ 21.05—21.55 baritoni ja klaveri ettek. ★ 23.00—24.00 ork.-kontsert ja laule baritoni ettek. Sibelius: Finlandia, sümf. pilt. Hahn: Kui minu salmidel oleksid tiivad. Martini: Armastusrööm. Ford: 2 laulu. Godovsky: Sõnadeta laulud. Millöcker: „Madame Dubarry“, fant. ★ 24.00—0.45 Fred Hartly ja Novelty-kvintett mikrofoni ees

Moskva „Stalin“ 360,6 / 832 / 100
18.25 ooperi ülekanne ★ 22.30 tantsumuus.

Moskva Komintern 1714 / 175 / 500

Igapäev

5.40 ja 7.00 helipl. ★ 7.30—9.15 kontsert ★ 22.55 üleik. Punaselt platsilt ja Kremli kellad

10.00 hommikkontsert ★ 18.55 kontsert pu-naväele ★ 19.30 külaeeskava

KODUMAINE SAATEKAVA

ESMASPÄEVAL, 26. NOV.

Tallinn 410,4 / 731 / 20

Tallinn RKS

7.00 äratusmäng
7.05 võimlemine (Ernst Idla)
7.20 hommikkontsert heliplaadelt
8.15—8.30 nõuandeid perenaistele

Tallinn-Lasnamäe

17.30 heliplaate ja reklaami
17.45 välismaisi päevauudiseid
18.00 heliplaate
18.15 kodumaisi päevauudiseid
18.30 heliplaate
18.45 ülekanne Tartust

19.15 aariad G. Puccini oopereist (helipl.).

Aaria oop. „Turandot“ — Paolo Marion (tenor). Aaria oop. „La Tosca“ — Lawrence Tibbett (bariton). Kaks aariat oop. „La Tosca“ — Enzo de Muro Lomanto (tenor).

19.30 ins. F. Olbrei raadiovestlus
20.00 ajanäitaja-õendus
20.01 ülekanne Tartust
20.05 Evald Tedre: Vanade vilajpuuaegade korraldamisest

20.35 ringhäälingu orkestri kontsert. Juh.

Fr. Nikolai. I. Rossini, avam. „Semiramis“. Tšaikovski, valss serenaadist op. 48, nr. 2. Bizet, romanss „Ekstaas“. Massenot, La Navarraise. Mouton, Antarballett. II. Bizet, 3-nda vaatuse eelmäng oop. „Carmen“. Amadei, Invano. Chaminate, Hommik. Tšaikovski, fant. oop. „Jolanthe“

Tartu 579,2 / 512 / 0,5

7.00—8.30 ülekanne Tallinnast
17.30 heliplaate ja reklaami
17.45 ülekanne Tallinnast
18.45 inglise keele tund (mag. J. Silvet)
19.15 ülekanne Tallinnast
20.01 ilmateade
20.05 ülekanne Tallinnast

VÄLISMAINE SAATEKAVA

Lahti 1807,2 / 166 / 40

Helsingi 335,2 / 895 / 10

Igal äripäeval

8.05—8.20 rootsikeelne palvetund
8.30—8.45 soomekeelne palvetund
12.00 valuutakursid ★ 12.05 heliplaate
12.30 börsiteat. ★ 12.45 päevauudised
12.59 aeg, ilmat. ★ 18.50 uudised soome k.
18.59 aeg, ilmat. ★ 19.10 uudised rootsi k.
21.45 viimaseid teateid soome keeles
22.00 viimaseid teateid rootsi keeles

17.00—17.45 ork.-kontsert. Heinecke: Adlon-marss. Wallace: „Maritana“, avam. Liszt: 2 pala. Ivonovici: Valss. Gillet: Entr'acte-gavott. Popper: Ungari rapsoodia

17.45 kõne

18.00 kontserdi järg. Puccini: „Madame Butterfly“, fant.

18.25 perenaistetund ★ 18.40 turuteated

19.15 inglise keele tund

19.45 kõne

20.05 koorikontsert Johannese kirikust. Mozart: Reekviem. Pergolese: Stabat mater naiskoorile, sopranile ja aldile. Lõpuks ca. 22.00 päevauudiseid

Stokholm 426,1 / 704 / 55

Motala 1357 / 221 / 30

14.30—14.50 viiulisoolosid. Tartini: Sonata didone abandonata. Porpora-Kreisler: Menuett. Vieniavski: Romanss viiulikontserdist d-moll. Aulin: Humoresk

15.10—16.00 ajaviitemuusika

18.05—18.30 mängumehemusika

18.45—19.45 ajaviite-eeskava (laul, klaver, retsitsatsioon)

20.30—21.00 laule klaveri saatel

21.30 ringh. ork. kontsert. Haydn: Sümfonia b-duur. Rangström: Kuningas Eriku laulud. Wiklund: Andante espressivo. Svendsen: Karneval Pariisis

23.00—24.00 heliplaate

Kalundborg 1261 / 238 / 60

Kopenhagen 255,1 / 1176 / 10

16.30—18.30 kontsert ★ 22.30—23.45 laule taani heliloojailt ★ 23.00—24.00 opereti-muus. Kavas: Kalman, Guiraud, Nedbal, Abraham ★ 24.00—1.30 tantsumuusika

Luksemburg 1304 / 230 / 200

9.45—10.00 helipl. ★ 14.00—16.00 orkestrikontsert, helipl. ja teated ★ 19.30—20.30 ajav.- ja tantsumuusika

Itaalia eeskava

21.35 laule ★ 22.20—22.35 kontsert ★ 22.40—23.30 itaalia kontsert ★ 23.30 laule ★ 23.55 kammermuusikat ★ 0.20 tantsumuus.

Riia 514,6 / 583 / 15

Madona 271,7 / 1104 / 20

6.55 läti laul ★ 7.35—8.05 kontsert

12.00—12.30 börsiteated ja heliplaate

16.15 salongmuusika

17.15 ettekanne klassikalise muusika üle näideteaga heliplaadelt

18.15—18.30 läti laule helipl.

19.00—19.20 klaveriettek. (V. Sosts). Kalninš: a) Ballaad, b) Sügis. Jaz. Vitols: a) Kolm Carmen laulu. b) Lainete laul

20.20—22.40 Johannseni op. „Chopin“ 3 akt.

22.40—23.30 kontsert heliplaadelt

Varssav 1345 / 212 / 120

Kattovice 395,8 / 758 / 12

7.45 koraal ★ 7.48, 8.07 ja 8.25 helipl.

12.57 aeg. Kraakovi fanfaarid

13.10—14.00 tantsumuusika

14.05—14.30 kuulsate kunstnike ettek. helipl. (Backhaus, Menuhin, Elman ja Casals)

16.45—17.45 ajaviitemuusika

18.00—18.25 Sileesia laule

18.35—18.50 tantsumuusika helipl.

19.15—19.45 klaverkonts. (F. Czarnecka). Haydn: Capriccio g-duur. Moszkovski: a) Kitarr. b) Mõõduv möte. Godovski: Vana valss. Albeniz-Godovski: Tango. Poldini: Jaapani süit. Strauss-Schütt: „Vein, naine ja laul“, valss

21.00—21.45 kotnsert. Ringh. sümf.-ork. ja M. Ronska (metsosopran). Karpinski: Avamäng. Schuvert: antrakt „Rosamunde'st“. Bellini: aaria oop. „Norma“. Verdi: aaria oop. „Don Carlos“. d'Albert: fantaasia oop. „Madalik“. Tšaikovski: Laul. Zelenski: Hää tütar. R. Strauss: valss oop. „Roosikavaler“

22.00—22.45 A. Schönberg'i keelp.-sekstett, op. 4

23.35—24.00 ja 0.05 tantsumuusika dancing „Adria'st“

Heilsberg 291,0 / 1031 / 75

7.35—9.00 hommikkonts. ja teated

17.15—19.00 pärastl.-kontsert

20.00—20.30 Hugo Wolfi laule baritoni ettekandes

21.15—22.30 kirev tantsuõhtu

22.30—23.00 v. Königsvusterhausen

23.30—1.00 kirev rahvamuusika

Königsvusterhausen 1571 / 191 / 60

7.15—7.30 võimlem. ★ 7.35—9.00 kontsert

13.00—13.55 lõunakontsert Hamburgist

14.00—14.15 tuttavaid helisid (helipl.)

17.00—18.30 ajaviitemuusika

19.10—19.40 Jugoslaavia, väike reis helipl.

20.00—21.00 „Astroloogia ei valeta kunagi“ — kuuldemäng muusikaga

21.15—21.45 heliplaate

21.45—22.30 Emmy Braun mängib. Gurovoier: Passacaglia ja Fuga. Schumann: Fant. c-duur. Reger: Minu päevikust

22.30—23.00 stseene uutest draamateostest

24.00—1.00 kirev rahvamuusika

Breslau 315,8 / 959 / 60

6.00—7.00 ja 7.35—8.00 heliplaate

8.15—9.40 hommikkontsert

17.00—18.30 pärastl.-konts. Königsvusterh.

19.20—19.50 joomalale bassi ettek.

21.10—22.10 rahvapärane õhtukontsert. Mozart: avam. oop. „Figaro pulm“. Weber: Rondo fagott-kontserdist. Corneliuss: Vöidumarss op. „Cid“. Marschner: aaria oop. „Hans Heiling“. Mozart: aaria oop. „Don Juan“. Juon: Balleti-süit tantsupoemist „Psyche“. Loewe: Ballaad. Schumann: Rännakulaul. Nicolai: avam. oop. „Windsori lõbusad naised. Johann Strauss: Valss

23.30—0.15 Mozart: a) Klaverikontsert d-moll; b) Väike öömuusika

0.15—1.00 U. Jentschi helindeid instrumentalistide ettek.

Berlin-Tegel 56,7 / 841 / 100

7.15—7.50 võimlem. ★ 7.35—9.00 kontsert

17.00—18.30 pärastl.-kontsert. Kavas: Weber, Humperdinck, Lortzing, Grieg, Weber, Blon jt.

19.30—20.00 Walter Niemann mängib oma klaveripalu

20.20—20.40 kirev ajaviite helipl.

21.50—22.30 ajav.-kontsert. Mackeben: „Sinised silmad“, valss. Kletzki: Tantsiv elu. Tšaikovski: Melankoolne serenaad. Jensen: Serenaad. Waldteufel: „Kuldvihm“, valss. Urbach: Per aspera ad astra

23.20—0.30 vesteid ja muusikalisi ettek.

Armsaim kohtamispaik on uuesti avatud

KOHVIKUS

Vene t. 1 **KOHVIKUS** Vene t. 1

Ruumid remonteeritud ja eriti mugavad

Palume külastada!

Hamburg 331,9 / 904 / 100

7.35—8.00 ja 8.25—9.00 hommikkontsert

17.00—18.30 kontsert Königsvusterhaus.

20.00—20.40 instrumentide tants (orel, klaver, oboe)

21.10 kuuldemäng

22.10 ajaviitemuus. Strauss: mel. op. „Cagliostro Viinis“. Ricartz. Valss. Kühn: 2 reinländerit. Heykens: Äratuslaul. Jos. Strauss: Polka. Joh. Strauss: Perpetuum mobile

22.30—23.00 v. Königsvusterhausen

23.40 muusikaline vahemäng

24.00—0.30 ajaviitemuusika

München 405,4 / 740 / 100

8.00—9.30 varane kontsert

17.00—18.30 videvikontsert

12.50—19.10 klaveri ettekandeid

19.30—19.50 heliplaate

20.15—20.45 rahvalaule

21.10—23.00 Raadio-tsirkus (kirev õhtu)

24.00—1.00 tantsuraadio

Leipzig 382,2 / 785 / 120

7.35—9.00 muusika ja teated

17.00—18.30 pärastl.-kontsert

19.20—19.45 tsitri- ja šrammelmuusikat (helipl.)

21.10—22.30 kirev kontsert. Kaasteg.: Corneliuss, Nicolai, Weber, Joh. Strauss, Chopin, Glasunov, Liszt, Reger, Ziehrer

23.20 kuuldemäng

0.20—1.00 ajaviitemuusikat helipl.

Praha 470,2 / 638 / 120

7.15—8.30 teated ja muusika

18.35 helipl. ★ 18.45—19.10 klaveripalu

19.20—19.55 saksa eeskava

20.30—20.55 romansse klaveri saatel

21.10—21.45 Rozycki klaveripalu ja laule

22.05—22.26 meeskoori ettek.

22.26—23.00 õhtukontsert

23.15—23.30 heliplaate

Viin 506,8 / 592 / 120

17.10—17.40 pärastl.-kontsert helipl.

18.40—19.10 laule soprani ettek.

20.20—21.15 ajaviitekontsert

21.25—22.20 kontserdi järg. Kavas: Lehar, Benatzky, Rust, Joh. Strauss jt.

23.05—23.30 Dohnanyi: Serenaad keelp-triole, d-duur (viul, viola ja tšello)

23.50 õhtukontsert. Clemus: Avamäng. Kettelbey: Süit. Iperen: Cavatina. Denza: Vieni, meloodia, Künnecke: Ärtu-äss, avam. O. Strauss: fant. op. „Marietta“. Hellmesberger: Valss. Morena: Helisid Arkadiast, popurrii. Stolz: laul helifilmist „Kevadparaad“. Eduard: Marss

1.00—2.00 tantsuplaate

Budapest 550,5 / 545 / 120

18.35—19.00 salongkap. kontsert

19.30—20.00 tantsuplaate

20.40—22.50 filharmooniaühingu kontsert. Solist Erika Morini (viul). Beethoven: a) Karakteristlik avam.; b) Leonore-avam. nr. 3. Bartok: Ungari pildid. Mendelssohn: Viiulikontsert. Beethoven: Leonore-avam. nr. 3

0.15 tantsumuusika

Bukarest 364,5 / 823 / 12

18.00—19.00 ja 19.15—20.00 ringhäälingu orkestri kontsert ★ 20.20 valik rumeenia helipl. ★ 21.00—21.45 Schumann: Kvintett es-duur ★ 21.45 aariaid operetest ★ 22.15 tantsumuus. ★ 22.45 uudishelipl. ★ 23.25 muus. restoranist

Pariis (Poste Parisien) 312,8/959/60

21.28—22.15 helipl. ★ 23.55 kammermuus. ★ 0.30—1.00 heliplaate

Droitwich 1500 / 200 / 150

London National 261,1 / 1149 / 50

18.00 Beethoven: Sonata a-duur tšellole ja klaverile ★ 18.30 ajaviitemuusika ★ 19.15 kuni 20.00 balalaika-ork. kontsert ★ 24.00 poksivõistlus Neusel-Harvey ★ 0.30—2.00 tantsumuus. (Droitwich)

Moskva „Stalin“ 360,6 / 832 / 100

17.00 kontsert. Kavas Sovjeti heliloojad ★ 22.00 tantsumuusika

Moskva Komintern 1714 / 175 / 500

18.55—19.30 kontsert punaväele ★ 21.00—22.00 sümfoniakontsert

KODUMAINE SAATEKAVA

TEISIPAEVAL, 27. NOV.

Tallinn 410,4 / 731 / 20

Tallinn RKS

7.00 äratusmäng

7.05 võimlemine (Ernst Idla)

7.30—8.30 hommikkontsert heliplaadelt Tallinn-Lasnamäe

17.30 heliplaate ja reklaami

17.45 välismaisi päevauudiseid

18.00 heliplaate

18.15 kodumaisi päevauudiseid

18.30 lastetund

19.00 soovikontsert heliplaadelt. Leoncavallo, fant. oop. „Pajatsid“ — Hollandi kuinglik orkester. Juh. Boer. Läte. Kuldrannake — Tallinna Meestelaulu Selts. Juhatab prof. A. Topmann. Wienawski, Capriccio valse — Bronislav Huberman (viul). Zeller, Kui mu vana isake — Bernhard Hansen (bass). Pastory, Kadunud muinaslood — Arnold Visman (tenor). Tšaikovski, lilled-valss balletist „Pähklipureja“ — Philadelphia sümfooniaorkester. Juh. L. Stokowski.

19.30 kolonel-leitnant Balder: Kaitseliit ja riigikaitse

20.00 ajanäitaja-õendus

20.01 ülekanne Tartust

20.05 tsiitrimuusika kontsert. Esineb tsiitri-kvartett Spessa, Kitsel, Hiip ja Leimann. 1. Willy Kintermeier, marss „Mit Chic und Schneid“. 2. K. König, Rosa mazurka. 3. F. P. Ott, Mere tervitus. 4. P. Spiegelberger, Rococo. J. J. B. Bauer, valss „A fescher Veana“. 6. W. Bock, marss „Mälestus Steiermarkist“

20.40 Claude Debussy klaverihelindeid. 1. Valss „La plus que lente“. 2. Süit „Pour le piano“: a) Prelude, b) Sarabande. c) Toccata. Esit. H. Höpfel

21.00 esperantokeelne nädalakroonika

21.10 „Huvimatik sümfoonilisse muusikasse“ (Kontsert nr. 12 heliplaadelt). H. Berlioz: a) avamäng „Rooma karneval“ — Berliini filharmoonia orkester. Juh. dr. L. Blech. b) Fantastiline sümfoonia („Episood ühe kunstniku elust“) — sümfooniaorkester. Juh. Pierre Monteux. Seletusi annab Albert Üksip.

Tartu 579,2 / 512 / 0,5

7.00—8.30 ülekanne Tallinnast

17.30 heliplaate ja reklaami

17.45 ülekanne Tallinnast

20.01 ilmteade

20.05 ülekanne Tallinnast

VÄLISMAINE SAATEKAVA

Lahti 1807,2 / 166 / 40

Soome keeles

17.00 ajaviitemuusika

18.05 kõne ★ 18.25 vestlus

19.15 viiulikontsert. Bach: Chaconne. Pugnani-Kreisler: Prelüüd ja Allegro. Veracini-Costi: Largo

19.40 retsitatsioon ★ 20.05 kõne

20.25 ork.-kontsert. Mozart: Sümf. d-duur. Pergolese: Prelüüd. Telemann: Tantsusüit. Krohn: Lento „Sinfonia brevis“ est“. Kuula: 2 pala. Atterberg: Süit nr. 7. Mussorgski: Öö lagedal mäel

Helsingi 335,2 / 895 / 10

Rootsi keeles

17.00 ja 18.05 Lahti ★ 18.25 kõne

19.15 Lahti ★ 19.40 kõnekoori ettek.

20.25 ja 21.45 Lahti

Stokholm 426,1 / 704 / 55

Motala 1357 / 221 / 30

14.00—15.00 ajaviitemuusika

15.20—15.45 laule klaveri saatel

18.45—19.45 heliplaate

20.30—20.45 klaverikontsert. Haydn: a) Sonaat e-moll, b) Sonaat d-duur

21.15—22.15 sõjaväeork. kontsert. Grundström: Marss. Offenbach: avam. „Orpheus allimas“. Lehar: valss op. „Lõbus lesk“. Robrecht: Plays of the Waves. Abraham: muus. op. „Victoria ja ta husar“. Sjöberg: „Frida laulud“. Sousa: Süit

23.00—24.00 kammermuusika. Ast: Keelp-kvartett b-moll. Bittner: Keelp-kvartett es-duur

Kalundborg 1261 / 238 / 60

Kopenhagen 255,1 / 1176 / 10

16.00—18.00 ork.-kontsert ★ 24.00—1.30 tantsumuusika

Luksemburg 1304 / 230 / 150

9.45—10.00 helipl. ★ 14.00—16.00 orkestri-kontsert, helipl. ja teated ★ 19.30—20.30 ajav.- ja tantsumuusika

Belgia eeskava

21.35—22.00 akordeoni ettek. ★ 22.20—22.35 klaverikontsert ★ 22.40—23.00 laule klaveri saatel ★ 23.00 klassikaline kontsert. Haydn: Kontsert tsellole ja ork. Schumann: Manfred-avam. ★ 23.40 belgia kontsert ★ 0.20 tantsuplaate

Ria 514,6 / 583 / 15

Madona 271,7 / 1104 / 20

6.55 koraal ★ 7.35—8.05 kontsert

12.00—12.30 bõrsiteated ja heliplaate

16.30—17.10 Tšaikovski IV sümfoonia hpl.

17.40—18.20 puhkp.-ork. kontsert

18.50—19.10 läti muus. puhkp.-ork. ettek. Kuskievics: Sõjamarss. Vitols: Polonees. Nicovs: Lätgallia polka. Kripe: Marss

20.10—22.00 Viini poistekoori kontsert. a) Vaimulikke laule. b) ooper „Valsside muinasjutt“. c) Viini laule ja valsse

22.20 läti popul. tantse akordeoni ettek.

22.40 ajaviitemuusika helipl.

Varssav 1345 / 212 / 120

Kattovice 395,8 / 758 / 12

7.45 koraal ★ 7.48, 8.07 ja 8.25 helipl.

12.57 aeg. Kraakovi fanfaarid

13.10—13.45 ja 14.05—14.30 tantsumuusika

16.45 ettek. kahel klaveril. Szilman: Jazz-fantasia. Gorzynski: Tango. Stolz: Valss

17.05—17.45 tantsumuusika

18.00—18.25 laulu ettek. (V. Lozinska)

18.35—18.50 Rossini: avam. „Wilhelm Tell“ (helipl.)

19.15—19.45 sonaate. M. Fliederbaum (viul) ja G. Lefeld (klaver). Joachim-Mendelssohn: Sonaat. Debussy: Sonaat g-moll

20.00—20.20 oreli ettek. Bach: Fantasia ja fuuga a-moll. Liszt: Prelüüd ja fuuga BACH

20.30—20.45 laulu ettek. Zelechovski (bariton)

21.00—21.45 lõbus eeskava

22.00—23.00 popul. muusika

23.15—24.00 ja 0.05 tantsumuusika dancing „Paradisist“

Heilsberg 291,0 / 1031 / 75

7.35—9.00 hommikkonts. ja teated

17.00—18.50 pärastl.-kontsert ja vaheajal, ca. 18.00 kõne

20.30—21.00 mandol.-orkestri kontsert

21.10—22.30 kuuldemäng

22.30—23.00 virtuosne viiulumuusika. Pugnani: Prelüüd ja allegro. Händel-Halvorsen: Sarabande on Variations. Bartok-Szigeti: Ungari viisid. Zsolt: Satyr et Dryaden. De Falla: Hispaania tants. Hubay: Tšardas

24.00—1.00 tantsum. Breslaust

Königsvusterhausen 1571 / 191 / 60

7.15—7.30 võimlem. ★ 7.35—9.00 kontsert

13.00—13.55 lõunakontsert. Kavas: Schubert, Joh. Strauss, Bruch, Lehar jt.

14.00 madalast a-st kuni kõrge c-ni (heliplaate)

17.00—18.30 pärastl.-kontsert Breslaust

19.10—19.40 väike pildiraamat helipl.

20.00—21.00 ajaviitekontsert. Flotov: avamäng „Alessandro Stradella“. Liszt: Ungari rapsoodia nr. 2. Jos. Strauss: Valss. Zeller: mel. op. „Obersteiger“. Zimmer: Marss

21.15—22.00 tantsuplaate

22.00—23.00 „Maa ja taeva vahel“ — kuuldemäng

24.00—1.00 hiliskontsert. Lortzing: avam. „Relvasepp“. d'Albert: mel. oop. „Madalik“. Micheli: Serenaad. Joh. Strauss: pop. „Nahkhiir“. Poldini: Mõõkade-tants. Oscheit: Mustlasele, marss

Breslau 315,8 / 959 / 60

6.00—7.00 heliplaate

7.35 hommikkontsert

17.00—18.30 pärastl.-kontsert. Blon: avam. „Amazone“. Löhr: Ilusas Isari orus. valss. Kronke: Hispaania rapsoodia. Pa-taky: Rokoko, intermetso. Karg: Mul-nasjuturaamatust. Weninger: Jahilaule, Löhr: fantaasia laulust „Santa Lucia“. Loeser: Aratuslaul. Krome: Schwabi ta-lupojavall. Meisel: Valss. Winkler: Valss. Köpping: Marss

19.15—19.50 mandol.-orkestri kontsert

21.10—22.00 valsse orkestri ettek. Johann Strauss: Minu elutee on lust ja rõõm, valss. Robrecht: Valss-popurrrii II. Waldteufel: Tout Paris. Ziehrer: Ni ilus nagu ükskord varem, popurrrii

22.00—23.00 komöödia

23.20 10 min. radiotehnikat

23.35—1.00 tantsumuusika

Berliin-Tege! 356,7 / 841 / 100

7.15—7.30 võimlem. ★ 7.35—9.00 kontsert

17.00—19.00 pärastl.-kontsert

21.10—22.00 kontsert. Bruch: Rootsitantsud. Arenski: a) La Coquette; b) Polichinella. Heddenhausen: Talupojatantsud. Lalo: Rapsoodia orkestrile

22.00—23.00 stseen näidendeist

22.30—23.00 rahvalaule

23.20—24.00 Mozarti helindeid. 1. Kontsert klaverile ja ork. c-moll (Allegro — Larghetto — Allegretto)

24.00—1.00 tantsuplaate

Rotte ja hiiri

hävitab kindlasti ainult välismaa

ZELIO PASTA

Vabriku ladu: **A.-S. Mey & Landesen**

Tallinn, Viru tän. 9

Hamburg 331,9 / 904 / 100

7.35—8.00 ja 8.10—9.00 hommikkontsert

17.00—18.30 pärastlõuna Joh. Straussi juures. Ork.-kontsert

20.45—21.00 Beethoven: Variatsioonid f-duur (klaver)

21.10—22.30 „Karsten Sernov“, kuuldemäng

22.30—23.00 koorilaule

23.20 muusikaline vahemäng

24.00—1.00 hiliskontsert. Lortzing: avam. oop. „Relvasepp“. d'Albert: mel. oop. „Madalik“. Micheli: Serenaad. Johann Strauss: pop. op. „Nahkhiir“. Poldini: Mõõkade tants. Ailbout: Unistused, hispaania valss. Oscheit: Mustlasele, marss

München 405,4 / 740 / 100

8.00—9.30 varane kontsert

17.00—18.30 videvikkontsert

18.50—19.10 laule ja ballaade

19.30—19.50 joomalaule helipl.

21.10—21.45 šrammelmuusika

23.20 vahe-eeskava

24.00—1.00 kammermuusika-tund. Haydn: Klaveritrio es-moll. — Laule. — Schumann: Klaveritrio d-moll

Leipzig 382,2 / 785 / 120

7.35—9.00 muusika ja teated

16.05—16.35 kontserttund (sopran, viul, klaver)

17.00—18.00 pärastlõunakontsert

19.20—20.35 saksa rahvaviise ja rahvalaule

21.10—21.50 „Kyffhäuser“, kuuldeseene

22.10—1.30 tantsumuusika

Praha 470,2 / 638 / 120

7.15—8.30 teated ja muusika

18.50—19.10 viiulikontsert

19.20—19.55 saksa eeskava

20.10—20.30 aariaid oopereist klaveri saat.

22.00—23.00 ringhäälingu orkestri kontsert. Kavas: Debussy, Weinberger, Ravel

23.15—23.30 heliplaate

Vlin 506,8 / 592 / 120

17.10—18.00 pärastl.-kontsert
 18.25—18.55 aariaid ja laule
 20.10—20.45 koorilaule
 21.05—23.20 Weberi romantiline ooper „Eurynthe“
 23.50 Ziehreri helindeid ork. ettekandes
 0.50—2.00 tantsumuusika

Budapest 550,5 / 545 / 120

18.00—19.05 ooperiorkestri kontsert
 19.35—20.15 tšellokontsert
 22.35—23.10 heliplaate
 23.30 klaverikontsert. Bach: Capriccio. Brahms: Capriccio. Chopin: a) Berceuse; b) Ballaad f-moll. Strauss: Gay Vienna. Buttykay: Variatsioonid ungari teemal. Liszt: Campanella
 0.25 ajaviitekontsert

Bukarest 364,5 / 823 / 12

18.00—19.00 ja 19.15—20.00 heliplaate ★
 20.20—20.45 klaverikontsert (helipl.) ★
 21.00—23.00 sümfoniakontsert ★ 23.20 muus. restoranist

Pariis (Poste Parisien) 312,8/959/60
 22.15 laule ★ 23.00—23.40 Charpentier' helindeid ★ 23.55 Hué helindeid ★ 0.30 heliplaate

Droitwich 1500 / 200 / 150

London National 261,1 / 1149 / 50
 18.00 ork.-kontsert helipl. ★ 18.30 kammermuus. ★ 19.15—20.00 tantsumuus. ★ 21.20 kuni 21.30 helipl. ★ 22.00 laule tenori ettekandes ★ 22.30—22.40 kuuldepala ★ 23.00 kuni 23.30 popul. laule ★ 0.20—1.10 kvinteti ettek. Kavas: Coleridge-Taylor, Coates jt. ★ 1.15—2.00 tantsumuus. (Droitwich)

Moskva „Stalin“ 360,6 / 832 / 100

18.25 ooperi ülekanne ★ 22.30 tantsu- ja ajaviitemuusika

Moskva Komintern 1714 / 175 / 500

21.00—22.00 Šostakovtši ooper „Katharina Ismailova“

KODUMAINES SAATEKAVA

KESKNÄDALAL, 28. NOV.

Tallinn 410,4 / 731 / 20

Tallinn RKS

7.00 äratusmäng
 7.05 võimlemine (Ernst Idla)
 7.20—8.30 hommikukontsert heliplaadelt Tallinn-Lasnamäe

17.30 heliplaate ja reklaami
 17.45 välismaisi päevauudiseid
 18.00 heliplaate
 18.15 kodumaisi päevauudiseid
 18.30 põllumajanduslikke teateid
 18.45 „Kaja“ peatoimetaja H. Oiderman: Välispoliitiline ringvaade

19.15 Tito Schipa laulab hispaania laule (helipl.).

Oteo, Minu vana armastus. de Fuentes, Rosalinda. Roig, Armasta mind sügavasti. Schipa, Rose & Longas, Kastilla kuu. Schipa, tango „El Gaucho“
 19.30 linaasjanduse konsulent H. Kõiva: Linaharimise ümberkorraldusest
 20.00 ajanäitaja-õendus
 20.01 ülekanne Tartust

20.05 kirjumuusika-kontsert Jaani kirikust. Orelisoolosid: a) J. S. Bach, Praeludium H-moll — W. Mühlen, b) M. Reger, Toccata E-moll — Ulman, c) M. Reger, Introduktsoon — E. Reisinger, d) Saint-Saens, Fantaasia — E. Greenberg. Soololaule — Hilda Tammjärv. J. Tammverk, katkendeid oratooriumist „Taavet ja Koljat“ — meeskoor orelil saatel. Seletusi annab prof. Topman.

21.30 ülekanne Tartust

Tartu 579,2 / 512 / 0,5

7.00—8.30 ülekanne Tallinnast
 17.30 heliplaate ja reklaami
 17.45 ülekanne Tallinnast
 20.01 ilmatede
 20.05 ülekanne Tallinnast

21.30 eesti muusikat. Kavas Enn Võrgu helindeid. 1. Segakoorilaulud: a) Lilleside, b) Mure — Tartu üliõpilas-segakoor autori juhatusel. 2. Viiulisoolosid: a) Introduktsoon, b) Intermedium — Evald Turgan (viul), klaveril autor. 3. Naiskoorilaulud: a) Jõuluõhtul, b) Helise ilma — Eesti Naisüliõpilaste Seltsi kvartett. 4. Segakoorilaul: Eesti lipp — Tartu üliõpilas-segakoor

VÄLISMAINE SAATEKAVA**Lahti 1796,4 / 167 / 54****Helsinki 335,2 / 895 / 10**

17.00 helipl. ★ 17.50 poistetund
 18.00 lastetund ★ 19.15 laule
 19.35 kõne ★ 20.10 klaverikontsert
 20.30 kuuldemäng
 21.00 tantsumuusika
 21.45 päevauudiseid

Stokholm 426,1 / 704 / 55**Motala 1357 / 221 / 30**

14.30—14.45 heliplaate
 15.10—16.00 ajaviitemuusika
 18.05—18.45 laule ja löötsarm. ettek.
 19.10—19.45 heliplaate
 21.00—21.15 klaverikontsert. R. Schumann: Novelett d-duur. Grieg: 4 norra rahvalaulu
 23.00—24.00 moodne tantsumuusika

Kalundborg 1261 / 238 / 60**Kopenhagen 255,1 / 1176 / 10**

16.30—18.30 ork.-kontsert ★ 21.30—21.45 saksofonisoolosid ★ 22.15—22.45 taani kammermuusika ★ 23.00—24.00 ringh. orkestri kontsert. Kavas: Bizet, Riisager, Debussy ★ 24.00—1.30 tantsumuusika

Luksemburg 1304 / 230 / 150

9.45—10.00 helipl. ★ 14.00—16.00 orkestrikontsert, helipl. ja teated ★ 19.30—20.30 ajav.- ja tantsumuusika

Luksemburgi eeskava

21.40—22.00 akordeoni ettek. ★ 22.20—22.35 ork. ettek. ★ 22.40—23.15 luksemburgi kontsert (ork. ettek.) ★ 23.15 laule ★ 23.55 kammermuus. ★ 0.30 tantsumuusika

Riia 514,6 / 583 / 15**Madona 271,7 / 1104 / 20**

6.55 läti laul ★ 7.35—8.05 kontsert
 12.00—12.30 börsiteated ja heliplaate
 16.00—16.30 Debussy helitööd helipl. a) Ühe fauni pärastlõuna. b) Noktürn. c) Aeglane valss
 17.30—18.00 Marie Ivogün'i ettek. helipl.
 18.30—18.50 läti laule (A. Sirmanis)
 19.50—20.18 läti laule dopelt meeskvarteti ettekandes
 21.30—22.30 kammermuusika. Schubert: Kvintett
 22.50 ajaviitemuusika helipl.

Meie

„Rahvavastuvõtja“

ühes dännaamilise valjuhääldajaga
 maksab ainult kr. 76.—

ELFKTROTEHNIKA
 LABORATOORIUM
JAAKSON & JÄTMAR
 Endla 9. telefon 448 33

Varssav 1345 / 212 / 120**Kattovice 395,8 / 758 / 12**

7.45 koraal ★ 7.48, 8.07 ja 8.25 helipl.
 12.57 aeg, Kraakovi fanfaarid
 13.10—14.00 tantsumuusika
 14.05—14.30 Thomas' ooper „Mignon“. a) avamäng, b) gavott, c) fantaasia (helipl.)
 17.00—17.45 Adamska-Grossmanni orkestri kontsert. Lehar: popurrii op. „Frasquita“. Nevin: Liblikas ja roos. Drdla: Vana Vlin. Gretšaninov: Hällilaul. Bortkie-

vicz: Gavott-Caprice. Gall: Hulkuva raisniku laul. Paladiine-St. Saens: Mandolinata

18.35—18.50 laule helipl. (S. Tucker)
 19.15—19.45 St. Tavroszevicz'i lauluettek.
 20.00—20.20 aariaid ja laule (H. Niedbal). Puccini: aaria oop. „Boheme“. Verdi: bolero oop. „Les Vèpres Siciliennes“. Grieg: Solveigi laul. Jensen: Tuule kohin. Arditti: Suudlus

20.30—20.45 kitarr ja harfi ettek.
 21.00—21.45 salongmuusika (helipl.)

22.00—22.30 Chopin'i helitööde kontsert.
 A. Sztompka (klaver). 1. Noktürn fis-duur, op. 15. 2. Kolm masurkat. 3. Kaks ettüdi. 4. Ballaad f-duur, op. 38
 22.40—23.00 Dan-koori ettek.
 23.15—24.00 ja 0.05 tantsumuusika restoran „Gastronomja'st“

Heilsberg 291,0 / 1031 / 75

7.35—9.00 hommikkonts. ja teated
 17.00—18.50 pärastl.-kontsert ja vaheajal. ca. 18.00 kõne
 19.30—19.55 ilmalik orelimuus. B-A-C-H kompositsiooniteemana
 20.20—21.00 muus. tšembalole
 22.00—22.30 Chopini klaverikonts. Ülekanne Varssavist
 23.30—1.00 ajav.- ja tantsumuus.

Königsvesterhausen 1571 / 191 / 60

7.15—7.30 võimlem. ★ 7.35—9.00 kontsert
 13.00—13.55 lõunakontsert Breslaust
 14.00—14.45 heliplaate
 16.40 raamatutund
 17.00—18.30 pärastl.-kontsert. Sousa: Sõprusmars. Micheli: Väike pala. Bruch: Romans. Suppé: Laul. Sullivan: mel. op. „Mikado“. Jos. Strauss: Valss. Lortzing: mel. oop. „Relvasepp“. Chopin-Sarasate: Noktürn viiulile ja ork. Tšaikovski: Hopak
 19.00—19.30 lauldud ja mängitud valsse (helipl.)

20.00—20.30 teated ja lõpuks Beethoveni sonaat sarvele ja klaverile.

20.30—21.00 itaalia keelt algajaile
 22.00—23.00 orkestrikontsert
 24.00—1.00 tantsumuusika

Breslau 315,8 / 950 / 60

6.00—7.00 ja 7.35—8.00 heliplaate
 8.15—9.40 hommikkontsert
 17.00—18.30 pärastl.-kontsertert. Kavas: Verdi-Tavan, Fučík, Amadei, Blon jt.
 20.00—20.40 kuulsaid lauljaid helipl.
 22.00—23.00 Mozarti helindeid. 1. Divertimento es-duur viiulile, violale ja tšellolale. 2. Kaks duetti; 3) Muusikaline nali kahele viiulile, violale, bassile ja kahele sarvele
 23.30—1.00 tantsumuusika

Berliin-Tegel 356,7 / 841 / 100

7.15—7.30 võimlem. ★ 7.35—9.00 kontsert
 17.00—18.40 pärastl.-kontsert

19.30—20.40 kodumuusikat viiulil, flöödi ja klaveri ettek.
 22.00—23.00 ork.-kontsert. Händel: unelmuusikat „Alcina'st“. Mozart: aaria „Il re pastor'ist“. Gluck: Sümfonia g-duur. Haydn: katke orat. „Loomine“. Beethoven: Menuett. Schubert: Karjus kaljul. Schubert-Liszt: Marss
 23.30—1.00 ajav.- ja tantsumuus. Heilsbergist

Hamburg 331,9 / 904 / 100

7.35—8.00 ja 8.10—9.00 hommikkontsert
 17.00—18.30 pärastl.-kontsert
 20.00—21.00 ajaviitemuusika. Beethoven: avam. balletile „Prometheuse loomng“. Lortzing: mel. oop. „Nõidkütt“. Grieg: Mägedest. Svendsen: 2 rootsi rahvaloodiat. Grieg: I. Peer Gynt-stiit
 22.00—23.00 valsse orkestri ja koori ettek. Glasunov: Kontsert-valss. Lanner: Romantikud, valss. Joh. Strauss: Keisri-valss. Steck: Armatsemine. Joh. Strauss: Vein, naine ja laul, valss (laulukoor). Joh. Strauss: Valss
 23.20 muusikaline vahemäng

24.00 M. Regeri orelipalu. 1. Koraali eelmäng. 2. Fantaasia ja Fuga
0.25—1.00 2 viiulisonaati. Veracini-Respighi: Sonaat a-moll. Mozart: Sonaat c-duur

München 405,4 / 740 / 100
8.20—9.30 varane kontsert
17.00—18.30 kirev pärastlõuna
18.50—19.10 kontserttund (viiul ja klaver)
20.00—21.00 kuuldemäng
22.00—23.00 tantsuraadio
23.20 vahe-eeskava
24.00—1.00 tantsumuusika

Leipzig 382,2 / 785 / 120
7.35—9.00 muusika ja teated
18.00—18.30 tšembalo ettek.
19.25—20.40 suurlinna tänavaelu sõnas, laulus ja stseenides
20.40—21.00 vanu saksa rahvalaule meeskooori ettekandes
22.00—23.00 A. Bruckner: Sümfoonia nr. 1, c-moll
23.30—1.00 ajaviite- ja tantsumuusika

Praha 470,2 / 638 / 120
7.15—8.30 teated ja muusika
16.55—17.45 sõjaväeork. kontsert
18.50 ja 19.05 heliplaate
19.20—19.55 saksa eeskava
20.10—20.45 ringh. orkestri kontsert
21.00—22.30 kantaat solistidele, segakoorile ja suurele orkestrile
22.30—22.40 heliplaate
22.40—23.00 viiuli ja tšello duette
23.15—23.30 heliplaate

TRIKOOTÖÖSTUS

E. KOPPE, Tallinn

Vana Viru 15 krt. 2, tel. 454-11

Müük suurel ja väiksel arvul

Viin 506,8 / 592 / 120
17.10—17.40 muusikat helifilmest (helipl.)
18.00—18.55 kaasaegseid austria heliloojaid. Hugo Kander. 1. Kvintett g-duur. 2. Laule. 3. Keelp.-kvartett g-duur
20.20—21.20 sõjaväeork. kontsert. Kavas: Jos. Strauss, Siede, Joh. Strauss, Lehar ja teisi
22.50—23.20 ettek. Bruckner-orelil
23.20—23.30 esperanto välisteenistus
23.50 õhtukontsert. Kavas: Audran, Joh. Strauss, Dostal, Gilbert jt.
0.50—2.00 öökonsert helipl.

Budapest 550,5 / 545 / 120
19.35—19.45 ajaviitemuusika
20.20—21.00 aariaid ja laule
23.00 tantsumuusika
24.00 operiorkestri kontsert

Bukarest 364,5 / 823 / 12
18.00—19.00 ja 19.15—20.00 ringh. ork. kontsert ★ 20.20 kammermuusika ★ 21.00 klaveripalu ★ 21.45 laule ★ 22.05—23.00 salongork. kontsert ★ 23.20 kontserdi järg

Pariis (Poste Parisien) 312,8/959/60
21.28 heliplaate ★ 22.15—22.40 kontsert ★ 23.45 saksofoni kontsert ★ 24.00 tantsumuus. ★ 0.30—1.00 heliplaate

Droitwich 1500 / 200 / 150
London National 261,1 / 1149 / 50
17.15 ork.-kontsert ★ 18.45 kvinteti ettek. ★ 19.15—20.00 tantsumuusika ★ 22.30 kuni 23.20 Stravinski helindeid konts. Kaasteg.: orkester, koor ja solistid. Klaveril helilooja. 1. osa: Tulevärk — „Tullind“ — Capriccio klaverile ja orkestrile ★ 23.35—0.35 kontserdi II osa: „Persephone“ Juhatat helilooja ★ 0.50—2.00 tantsumuusika (Droitwich)

Moskva „Stalin“ 360,6 / 832 / 100
17.00 teemaline kontsert ★ 22.00 tantsu- ja ajaviitemuusika

Moskva Komintern 1714 / 175 / 500
21.00—22.00 segakontsert

KODUMAINE SAATEKAVA

NELJAPÄEVAL, 29. NOV.

Tallinn 410,4 / 731 / 20
Tallinn RKS

7.00 äratusmäng
7.05 võimlemine (Ernst Idla)
7.20 hommikkontsert heliplaadelt
8.15—8.30 nõuandeid perenaistele (Ellen Lindeberg)

Tallinn-Lasnamäe

17.30 heliplaate ja reklaami
17.45 välismaisi päevauudiseid
18.00 heliplaate
18.15 kodumaisi päevauudiseid
18.30 heliplaate
18.45 ülekanne Tartust

19.15 Raie da Costa esitab moodsaid klaverisoolosid (helipl.). W. Donaldson, Tuhat head-ööd. Billy Mayerl, süit „Neli ässa“

19.30 haridus-sotsiaalminister N. Kann: Algkooli küsimus ühenduses koolireformiga

20.00 ajanäitaja-õienudus
20.01 ülekanne Tartust

20.05 ülemaalse Eesti Noorsoo Ühenduse Tallinna Osakonna kirjandusklubi korraldatud kirjandusliku „Kauni meeolu õhtu“ ülekanne Tallinna linna kommerts-gümnaasiumi saalist. Kavas: valik maailmakirjanduse paremikust. Esinevad kirjanduslikus osas Ly Lasner, Paul Pinna, Hugo Laur, Felix Moor. Muusikalises osas esinevad Helmi Betlem (sopran), Thekla Koch (klaver), Hubert Anton (viiul) ja Karl Lamp (tšello).

Tartu 579,2 / 512 / 0,5

7.00—8.30 ülekanne Tallinnast
17.30 heliplaate ja reklaami
17.45 ülekanne Tallinnast
18.45 soome keele tund (R. Janno)
19.15 ülekanne Tallinnast
20.01 ilmateade
20.05 ülekanne Tallinnast

VÄLISMAINE SAATEKAVA

Lahti 1807,2 / 166 / 40
Soome keeles

17.00 orkestri-kontsert
18.00 lugemistund
18.20 tšello-kontsert. Beethoven: Igatsus. Schubert: Moment musical. Tšaikovski: Sügislaul. Saint-Saëns: Luik. Goens: Scherzo. Hannikainen: Rahu. Sibelius: Minu südame laul
19.15 ja 19.40 kõne
20.05 üliõpilaskoori kontsert
21.00 revüü
21.45 päevauudiseid

Helsingi 335,2 / 895 / 10
Rootsi keeles

17.00 Lahti ★ 18.00 vesteid
18.20 Lahti ★ 19.15 inglise keele tund
19.40 reportaaž ★ 20.10 laule
20.35 kõne ★ 21.00 Lahti

Stokholm 426,1 / 704 / 55
Motala 1357 / 221 / 30

14.30—15.15 hawaii-ork. kontsert
15.40—16.00 klarneti ja saksofoni ettekand. 1. Weber: Adagio ma non troppo klarnetikontserdist nr. 1. — 2. Helindeid saksofonile: Allen: „Yola“ caprice française. Cosmey: a) Rondo capriccioso; b) Louise, valse-caprice
18.45—19.45 heliplaate
20.45—21.00 laule
21.30 koorikontsert

23.00—24.00 ajaviitekontsert. Wilson: Vanad inglise meloodiad. Sköld: Rootsi tants. Debussy: a) Kuupaiste; b) Tants. Moszkovski: 2 hispaania tantsu. Gaubert: 3 pala. Palmgren: Valse Mignonne. Turina: Habanera

Kalundborg 1261 / 238 / 60
Kopenhagen 255,1 / 1176 / 10

21.10—23.15 11. neljapäevakontsert. Kaasteg.: sümfooniaorkester ja viiul. Kavas: Mozart, Joh. Seb. Bach, Brahms ★ 23.50—1.30 tantsumuusika

Luksemburg 1304 / 230 / 150
9.45—10.00 helipl. ★ 14.00—16.00 orkestrikontsert, helipl. ja teated ★ 19.30—20.30 ajav.- ja tantsumuusika

Saksa eeskava
21.40—22.00 laule ★ 22.20—22.35 ja 22.40—23.10 ork.-kontsert. Kavas: Lortzing, Blon, Godard, Glasunov, Leoncavallo jt. ★ 23.15—23.45 klaverikonts. ★ 23.50 saksa kontsert. Kavas: Weber, Mendelssohn, Degen jt. ★ 0.40 tantsuplaate

Riia 514,6 / 583 / 15
Madona 271,7 / 1104 / 20

6.55 koraal ★ 7.35—8.05 kontsert
12.00—12.30 börsiteated ja heliplaate
16.10—17.10 salongumuusika trio ettek.
17.40—18.10 läti koorilaule
20.13 kontsert helipl. „Alpidel“
21.20 kontsert Puccini mälestuseks. 1. Meloodiaid oop. „Madame Butterfly“. 2) Aariaid Puccini oopereist. 3) Meloodiaid ooperist „Manon Lescaut“. — Vaheaeg (20.00—20.20). — 4) Meloodiaid oop. „La Bohème“. 5) Aariaid. 6) Meloodiaid oop. „Turandot“

Varsav 1345 / 212 / 120
Kattovice 395,8 / 758 / 12

7.45 koraal ★ 7.48, 8.07 ja 8.25 helipl.
12.57 aeg. Kraakovi fanfaarid
13.30—14.00 VII koolikontsert. Filharm. ork., L. Dvorakovski (viiul) ja G. Matias (laul). Mozart: Türgi marss. Bizet: katkeid südist „L' Arlesienne“: a) Prelüüd. b) Garrillon (ork. ettek.) — Martini-Kreisler: Andantino. Galkin: Tarantell. Vieniavski: „Mälestus Poznanist“, masurka. (Viiuli ettek.) — Moniuszko: Krakovjak. Nieviadomski: Laul. Moniuszko: aaria oop. „Verbum Nobile“ (lauluettek.). — Zelenski: Metsasümfoonia oop. „Stara Basn“. Mlynarski: Polonees, op. 4. Nomyslovski: Masurka (ork. ettek.)

14.10—14.45 kontserdi järg
16.45—17.45 ajaviitemuusika helipl.
19.15—19.45 klaverikontsert (S. Rabcovicz)
20.00—20.20 ettekand sõduritele
20.30—20.45 Moniuszko: „Jutustis“ (helipl.)
21.00—21.45 poola muusika kontsert. Ringhäälingu ork. ja H. Ladosz (laul). Moniuszko: avam. oop. „Flis“. — Küla-laule. — Zaremski-Maklakievicz: Diverstissement ja krakovjak. — Laule. — Namylowski: Popurri
22.00—22.45 poola muusika kontsert. Ringhääli. sümf.-ork. ja St. Argasinska (laul). Moniuszko: avam. oop. „Krahvinna“. Marcevski: Novembriöö. — Laule — Noskovski: Krakovjak. Chopin-Rubicki: Masurka c-duur. Melcer: XVIII sajandi marss
23.35—23.45 ja 0.05 tantsumuusika dancing „Ooza'st“

Heilsberg 291,0 / 1031 / 75

7.35—9.00 hommikkonts. ja teated
17.00—18.30 pärastl.-kontsert. Cilea: mel. „Adriane Lecouvreur'ist“. Joh. Strauss: Valss. Kienzl: Steieri tantsud. Schmalstich: Serenaad. Keler-Bela: Tšardas. Reindel: Ungari rapsodia. Künneke: mel. „Küla ilma kellata“. Dvorak: Humoresk. Szgambati: Gavott. Keler-Bela: Romantiline avam.
18.50—19.15 viiulikontsert
20.00—20.30 laule klaveri saatel

21.15—23.00 lõbus õhtu. Kaasteg.: solistid, ringhäälingu ork. ja tantsukapell
23.20 Millett kõneldakse Ameerikas
23.30—1.00 tantsumuusikat Königs-vusterhausenist

Königs-vusterhausen 1571 / 191 / 60
7.15—7.30 võimlem. ★ 7.35—9.00 kontsert
13.00—13.55 lõunakontsert

14.00—14.45 heliplaate
17.00—18.30 kontsert (v. Heilsberg)
19.00—19.40 klaveritriod tänapäev — ja

150 a. eest. Stürmer: Klaveritrio. Mozart: Klaveritrio b-duur

20.00—21.00 laule ja õlleanekdoote
21.45—23.00 Wilhelm Sieben juhat. Berliini filharmoonikuid. Thuille: Romantiline avam. Trenckner: variatsioonid ühel teemal „Võluflöödist“. Glasunov: Viilikontsert a-moll. Borodin: Sümf. nr. 3 (lõpetamata)

24.00—1.00 tantsumuusika
Breslau 315,8 / 959 / 60
6.00—7.00 heliplaate
7.35 hommikkontsert

17.00—18.30 pärastl.-kontsert
20.00—20.25 Franck: Viulisonaat a-duur
21.10—1.00 kirev tantsu- ja ajaviiteõhtu Berliinist

Berlin-Tegel 356,7 / 841 / 100
7.15—7.30 võimlem. ★ 7.35—9.00 kontsert
17.00—18.15 pärastlõunakontsert
18.15—19.00 Giacomo Puccini mälestuseks tema ooperimuus. helipl.

20.00—20.40 läbilõige muusikalistest uudistestest
21.10—1.00 kirev tantsu- ja ajav.-õhtu

Hamburg 331,9 / 904 / 100
7.35—8.00 ja 8.10—9.00 hommikkontsert
17.00—18.30 pärastl.-kontsert Breslaust
21.10—23.00 ... ja õhtuti tantsitakse"

23.30—24.00 tantsuõhtu järg
24.00 v. Königs-vusterhausen
1.00—2.00 öömuusika. Muusikat Weberi oop. „Vabakütt“. Kaasteg.: solistid, koor ja orkester

München 405,4 / 740 / 100
8.00—9.30 varane kontsert
17.00—18.30 videvikkontsert
18.50—19.30 kammermuusikat
20.00—21.00 kirev tund filmi „lapseas-taist“

21.10—22.10 sümfooniakonts. Rimski-Korsakov: muus. oop. „Tsaar Saltan“. Rachmaninov: Kontsert klaverile ja ork. c-moll

22.10—23.00 lõbusat jahimeeste nalja
23.20 vahe-eeskava
24.00—1.00 öömuus. Königs-vusterhausenist

Leipzig 352,2 / 785 / 120
7.35—9.00 muusika ja teated
17.00—18.00 pärastlõunakontsert
18.20—19.00 R. Schumann: Klaverisonaat g-moll

19.30—20.35 operetimuusikat ork. ettekand. Kavas: Suppé, Joh. Strauss, Lincke, Benatzky, Kollo, Stolz

21.10—23.00 ooperimuus. ork. ja solistide ettek. Händel; avam. „Xerxes“. Gluck: aaria oop. „Alkestis“. Mozart: avam. ja aaria oop. „Võluflööst“. Humperdink: muus. „Kuningalapsed“. Verdi: a) avamäng „Saatus võim“; b) aaria ja duett oop. „Don Carlos“. Verdi: aaria oop. „Macbeth“. R. Wagner: a) eelmäng III aktile oop. „Nürnbergi meisterlauljad“; b) muus. oop. „Walküürid“.

Praha 470,2 / 638 / 120
7.15—8.30 teated ja muusika
18.20—18.40 pop. laule klaveri saatel
19.05—19.55 saksa eeskava

21.15—21.45 sonaate viiulile ja klaverile
23.15—24.00 salongorkestri kontsert. Kavas: Rossini, Suk, Ponchielli jt.

Viin 506,8 / 592 / 120
17.10—18.00 kirev tund
18.30—19.00 klaverimuusikat vanast Viinist
19.00—19.30 austria ja skandinaavia rahvantanse

20.35—21.45 ajaviitekontsert. Kavas: Joh. Strauss, Ziehrer, Kastner jt.
22.00—23.30 sümfooniakontsert. Joh. Seb. Bach: Brandenburgi kontsert nr. 3. Beethoven: I sümfoonia c-duur. Joh. Brahms: Kontsert viiulile ja ork. d-duur. Dvorak: Looduses, avamäng, op. 91

24.00 ettekandeid tsemбалol
0.20 tantsumuusika
1.20—2.00 Huumoreskimod laulavad (helipl.)

Budapest 550,5 / 545 / 120
18.30—19.00 ungari laule klaveri ettek.
19.30—20.10 heliplaate
20.30—23.30 ooperi ülekanne
23.30 päevauud. ja lõpuks mustlasmuus. 0.30 tantsumuusika

Bukarest 364,5 / 823 / 12
18.00—19.00 ja 19.15—20.00 salongork. kontsert ★ 20.30—24.00 ooperi ülekanne

Fariis (Poste Parisien) 312,8/959/60
22.20 komöödia ★ 0.30—1.00 heliplaate

Droitwich 1500 / 200 / 150
London National 261,1 / 1149 / 50
17.00 ork.-kontsert ★ 17.50 heliplaate ★ 18.45 orelipalu ★ 19.15—20.00 tantsumuus. ★ 21.20—21.30 helipl. ★ 23.00—23.30 R. da Costa (klaver) mängib (helipl.) ★ 0.15—1.10 kammermuus. Steiner: Scherzo. Lotter: Aubade. Barthe: Passacaglia. Beethoven: Kvintett, op. 16. Levebre: Kvintett ★ 1.15—2.00 tantsumuus. (Droitwich)

Moskva „Stalin“ 360,6 / 832 / 100
17.00 sümfooniakontsert ★ 18.30 ajaviitekontsert ★ 22.00 tantsumuus. ja ajaviidet
Moskva Komintern 1714 / 175 / 500
18.30 ooperi ülekanne Suurest teatrist

KODUMAINNE SAATEKAVA
REEDEL, 30. NOV.
Tallinn 410,4 / 731 / 20
7.00 äratusmäng
7.05 võimlemine (Ernst Idla)
7.20—8.30 hommikkontsert heliplaadelt Tallinn-Lasnamäe
17.30 heliplaate ja reklaami
17.45 välismaisi päevauudiseid
18.00 heliplaate
18.15 kodumaisi päevauudiseid
18.30 lastetund
19.30 prantsuse muusikat heliplaadelt.
Pierre, Cydalise ja väike satiir. Ibert, Laeva peatusi Vahemeres
20.00 ajaniitaja-õjendus
20.01 ülekanne Tartust
20.35 ringhäälingu orkestri kontsert. Juh. Raimund Kull. Orkester: Thomas, avam. „Raymond“. Blon, Sizi-lietta, Schreiner, parafras „Gaudeamus igitur“. Rubinstein, Vene tants ja trepak. d'Albert, fant. oop. „Madalik“ Soololaule: a) J. Simm, Oma saar, b) J. Simm, Kerjus, c) H. Meri, Sügislaul, d) E. Kõomägi, Ma olen unes nutnud — esitab O. Lipp (tenor). Orkester: Doppler, avam. „Mõlemad husarid“. Goltermann, Andante cantabile (tšellosoolo — Aug. Karjus). Glasunov, Kontsertvalss. Saint-Saens, kaks jagu Alžiiri süüdist: a) õhtused unistused, b) Prantsuse marss

Tartu 579,2 / 512 / 0,5
7.00—8.30 ülekanne Tallinnast
17.30 heliplaate ja reklaami
17.45 ülekanne Tallinnast
19.00 dr. med. E. Fischer: Jooksja ehk reumatism. Kuidas sellest hoiduda ja kuidas seda ravida. (Eesti Tervishoiu muuseumi loeng.)
19.30 ülekanne Tallinnast
20.01 ilmteade
20.05 dr. G. Vilberg: Uusi taimi kodumaa taimkattes
20.35 ülekanne Tallinnast

VÄLISMAINE SAATEKAVA

Helsinki 335,2 / 895 / 10
Soome keeles

17.00 humoristlik retsitatsioon
17.20 ringh. orkestri kontsert
18.00 kõne ★ 18.25 laule

19.15 klaverikontsert. Beethoven: Sonaat c-moll. Chopin: Scherzo b-moll
19.40 kõne

20.05 sümfoonia-kontsert. Mozart: Sümfoonia es-duur. Palmgren: Ballaad. — Orkesterlaule — Merikanto: Prelüüd ja fuuga

21.45 päevauudiseid
Lahti 1807,2 / 166 / 40
Rootsi keeles

17.20 Helsinki ★ 18.00 kuuldemäng
19.15, 19.40 ja 20.05 Helsinki

Stokholm 426,1 / 704 / 55
Motala 1357 / 221 / 30
14.00—15.00 ajaviitemuusika
15.20—15.45 Mozarti helindeid helipl.
18.25—19.15 ja 20.00—20.30 heliplaate
20.30 kabaree

21.15—21.40 Sjögren: Sonaat g-moll viiulile ja klaverile
22.10—22.40 laule klaveri saatel. Kavas: Händel, Tšaikovski, Faure, Dvorak
22.55—24.00 Ture Rangströmi oop. „Pärjämorsja“

Kalundborg 1261 / 238 / 60
Kopenhagen 255,1 / 1176 / 10
21.10—21.25 Kuhlau: Duett kahele flöödile, c-duur ★ 21.25—23.00 kuuldemäng ★ 23.30—24.00 mandol.-ork. kontsert ★ 24.00—1.30 tantsumuusika

Luksemburg 1304 / 230 / 200
9.45—10.00 helipl. ★ 14.00—16.00 orkestri-kontsert, helipl. ja teated ★ 19.30—20.30 ajav.- ja tantsumuusika

Hollandi eeskava
21.35—22.00 raadiokabaree ★ 22.20—22.35 ja 22.40—22.50 laule ★ 22.50—23.10 klaveri-kontsert ★ 23.15 itaalia laule ★ 23.30 kontsert ★ 23.45 gala-kontsert. Kaasteg.- orkester ja **Vasa Prihoda** viul. Weber: „Vabakütt“, avamäng. Tšaikovski: Viulilikontsert, op. 35. Paganini: Kontsert viiulile re mažoor ★ 0.40 tantsuplaate

Riia 514,6 / 583 / 15
Madona 271,7 / 1104 / 20
6.55 läti laul ★ 7.35—8.05 kontsert
12.00—12.30 börsiteated ja heliplaate
16.10—17.00 ajaviitemuusika helipl.
18.00 läti töölaule koori ettekandes
18.30—19.10 valsse balalaikaork. ettek.
19.40—20.00 läti helit. balalaikaork. ettek. Jaz. Vitols: 2 miniatüüri: a) Album. b) Unetus. — Läti rahvalaulude süit. — Cirulis: Illusioonid. Salaks: Kaks meest. Cimze: Lamburid

20.20—22.30 sümfooniakontsert. Schubert: VII sümfoonia. — Vaheaeg (21.20—21.40) — Mozart: Viulilikontsert a-duur. — Vaheaeg. — Trapp: Sümfooniline süit

Varssav 1345 / 212 / 120
Kattovice 395,8 / 758 / 12
7.45 koraal ★ 7.48, 8.07 ja 8.25 helipl.
12.57 aeg. Kraakovi fanfaarid
13.10—13.45 orkestrikontsert. Morena: Hispaania valss. Rubinstein: Meloodia: Saint-Saens: aaria oop. „Simson ja Delelila“. Stolz: valss filmist „Kevadparrad“. Dvorak: Huumoresk. Rozevicz: „Galata“, tango

14.05—14.30 prantsuse laulkesi ja marss heliplaadelt
16.45—17.45 ajaviitemuusika. Jazzork. ja L. Messal (laul)
18.15—18.50 Taniejev: Klaveritrio d-duur, op. 22
19.15—19.45 laulu ettek. (Ed. Bender). Mozart: a) aaria oop. „Võluflööst“. b) aaria oop. „Figaro pulm“. Schuberti, Wolfi ja Friemann'i laule
20.0—20.20 harmonistide ettek.

20.30—20.45 lõbusaid laule naistrio ettek.
21.05—23.30 sümfooniakontsert Varssavi konservatooriumist. Filharmon. ork. ja E. Uminka (viulil). Mendelssohn-Bartoldy: Itaalia sümfoonia. Mozart: Viulikontsert es-duur. Borodin: Sümfoonia h-moll. Zader: Rondo. Chausson: Poem 0.05 tantsumuusika hotell „Bristolist“

Heilsberg 291.0 / 1031 / 75
 7.35—9.00 hommikkonts. ja teated
 17.00—18.30 ajaviitemuusika
 20.25—20.50 heliplaate
 21.15 rahvustund Breslaust. Muusikaline kuuldemäng
 22.00—23.00 Puccini 10. surmapäeva mälestuseks tema ooper „Mantel“
 23.45 Missa Solemnis. Benedictus ja Agnus Dei (L. Beethoven)

Königsbrunn 1571 / 191 / 60
 7.15—7.30 võimlem. ★ 7.35—9.00 kontsert
 13.00—13.55 lõunakontsert
 14.00—14.45 instrum.-muusika (helipl.)
 17.00—18.30 videvikkontsert Münchenist
 18.45—19.15 vanu inglise meistreid tsem-balo ettek.
 20.00—21.00 teated ja lõpuks „Muusikaline veinikaart“
 21.15 rahvustund (v. Heilsberg)
 22.00—23.00 pärimaid tantsumuusika maailmast (helipl.)
 24.00—1.00 tantsumuusika

Breslau 315.8 / 959 / 60
 6.00—7.00 ja 7.35 heliplaate
 17.00—18.30 pärastl.-kontsert Heilsbergist
 21.15—22.00 rahvustund (vaata Heilsberg)
 23.20—1.00 tantsumuusika

Berliin-Tegel 356.7 / 841 / 100
 7.15—7.30 võimlem. ★ 7.35—9.00 kontsert
 17.00—18.40 ajaviitekontsert
 19.05—19.30 raamatutund
 19.30—20.00 laule baritoni ettek.
 20.00—20.25 vanu sõjaväemarsse
 21.15—23.00 rahvustund (v. Heilsberg)
 22.00—23.00 L. Beethoven: 1. Sümfoonia c-duur. 2. Kontsert klaverile, viiulile ja tšellole orkestri saatel
 23.20—23.50 30 kirevat minutit (helipl.)
 24.00—0.30 öösaade

Hamburg 331.9 / 904 / 100
 7.35—8.00 ja 8.10—9.00 hommikkontsert
 17.00—18.30 pärastl.-kontsert Berliinist
 20.00—20.50 sõjaväeorkestri kontsert
 21.15 rahvustund (v. Heilsberg)
 22.00—23.00 igasuguseid tšulusoove
 23.20 muusikaline vahemäng
 24.00—1.00 ajaviitemuusika. Mozart: avamäng oop. „Don Juan“. Weber: fant. „Oberonist“. Liszt: Ungari rapsodia nr. 2. Fetras: Mälestusi Joh. Straussist. Lehar: Kuld ja hõbe, valss. Laukien: Mars

München 405.4 / 740 / 100
 8.10—9.30 varane kontsert helipl.
 17.00—18.30 videvikkontsert. Dvorak: avamäng „Minu kodu“. Furlambio: menuett ja saraband oop. „Ninon ja Leuclos“. Löhr: Valss. Verdi: muusikal. stseen oop. „Othello“. Lortzing: balletimuus „Undine“st. — Tšellosoolosisid. — Döweli: a) Hällilaul; b) Võlurite tants. Coates: Väike süit
 18.50—19.10 kontserttund (tšello, klaver)
 20.00—20.30 rahvamuus. tsitri ettekandes
 21.15 rahvustund (v. Heilsberg)
 22.00—22.40 õhtumuusikat solistide ja ork. ettekandes
 23.20 vahe-eeskava
 24.00—1.00 öömuusika

Leipzig 382.2 / 785 / 120
 7.35—9.00 muusika ja teated
 17.00—18.10 pärastlõunakontsert
 19.20—20.05 mandol.-kontsert
 20.05—20.35 koorilaule
 21.00—23.00 sõjaväeorkestri kontsert
 23.30—24.00 kammermuusika. Pizzetti: Trio klaverile, viiulile ja tšellole a-duur
 24.00—1.30 öömuusika. I. Mozarti helin-

deid: 1. Avam. „Titus“. 2. Sümfoonia c-duur. 3. Divertimento nr. 2 d-duur (katkeid). 4. Türgi mars. — II. Marsse ja valsse

Praha 470.2 / 638 / 120
 7.15—8.30 teated ja muusika
 19.20—19.55 saksa eeskava
 20.30—20.55 jugoslaavia romansse klaveri saatel
 21.00—23.00 ooperi ülekanne
 23.15—23.30 heliplaate

Viin 506.8 / 592 / 120
 17.15—18.00 Giacomo Puccini helindeid tema 10. surmapäeva mälestuseks (helipl.)
 18.25—18.55 viiulisoolosisid
 19.55—20.00 reportaaži Ravagi juubelinäitusest. Munakeetmine ja lihahõikamine ultralühilainetega.
 20.10 nädala följeton
 20.40—22.10 kirev kontsert. Viini sümfooni-
 kud ja helipl.
 22.30—23.15 Bruckner-Fonds-kontsert.
 Chaix: Scherzo, op. 2. Liszt: Kontsert klaverile ja ork. a-duur. Emmanuel: Avam. „Salamini“
 23.15—23.30 ja 23.50 tantsumuusika
 1.00—2.00 šrammelmuusika

Tehniline nõuanne

amatööridele Tallinna parimate raadioeri-teadlaste poolt.
JAAKSON & JÄTMAR
 Endla 9, telef. 448-33

Gudapest 550.5 / 545 / 120
 18.00—18.45 ajaviitemuusika
 19.30—20.10 itaalia laule
 20.45—21.45 heliplaate
 22.20—23.00 ooperiork. konts. Schumann: „Genoveva“, avam. Goldmark: mars ooperist „Saba kuninganna“. Wagner: „Tannhäuser“, avamäng. Dohnanyi: „Tante Simona“, avam. Strauss: Roosidekavalier, süit
 23.50 mustlasmuusika

Bukarest 364.5 / 823 / 12
 18.00—19.00 ja 19.15—20.00 ringhäälingu orkestri kontsert ★ 20.20 laule helipl. ★
 21.00—22.00 ja 22.15—23.00 sümfooniakontsert. Bach-Honegger: Süit. Bach: Kontsert klaverile ja ork. f-moll. Beethoven: Kontsert nr. 1 c-duur klaverile ja orkestrile. Beethoven: V sümfoonia c-moll

Paris (Poste Parisien) 312.8/959/60
 21.28—22.00 heliplaate ★ 22.15 opereti ülekanne ★ 0.30—1.00 heliplaate

Droitwich 1500 / 200 / 150
London National 261.1 / 1149 / 50
 18.30 ajav.-muusika ★ 19.15—20.00 tantsumuus. ★ 21.30—22.30 kirev tund ★ 0.15—1.10 ork.-kontsert. Tšaikovski helindeid: 1. „1812“, avamäng. 2. Pähklipureja-süit. 3. Mozartiana. 4. Okasroosike, valss ★ 1.15—2.00 tantsumuusika (Droitwich)

Moskva „Stalin“ 360.6 / 832 / 100
 19.30 sümfooniakonts. ★ 22.00 tantsumuus.

Moskva Komintern 1714 / 175 / 500
 17.30 opereti ülekanne ★ 20.30 rahvuslikku muusikat

KODUMAINNE SAATEKAVA LAUPÄEVAL, 1. DETS.

Tallinn 410.4 / 731 / 20
Tallinn RKS
 7.00 äratusmäng
 7.05 võimlemine (Ernst Idla)
 7.20—8.30 hommikkontsert heliplaadelt
Tallinn-Lasnamäe
 17.30 heliplaate ja reklaami
 17.45 välismaisi päevauudiseid

18.00 heliplaate
 18.15 kodumaisi päevauudiseid
 18.30 kapten E. Püss: Eesti Vabadussõda. Punaväe juhatuses kallaletung! kava Eestile. Narva lahing 28. XI 18. Taandumine Narvast ja kaitse organiseerimine Oru-Künnapea liinil
 19.00 leinajumalateenistuse ülekanne Kaarli kirikust 1. XII 24. a. mässukatsel langenute mälestuseks
 20.00 ajanäitaja-õendust
 20.01 ülekanne Tartust
 20.20 ringhäälingu orkestri kontsert. Juh. Fr. Nikolai. Mouton, Pidulik avamäng. Gounod, Kevadlaul. May, Capriccio. de Micheli, Hispaania serenaad. Puccini, fant. oop. „Manon Lescaut“. Scassola, avam. „Britanica“. Morisson, Tai-Tsou. Kockert, Kromaatiline valss. Lehar, pop. op. „Tsarevits“
 21.50—23.00 tantsumuusikat heliplaadelt

Tartu 579.2 / 512 / 0.5
 7.00—8.30 ülekanne Tallinnast
 12.15 Tartu ülikooli aktuse ülekanne ülikooli aastapäeva puhul aulast. 1. Koorilaule — üliõpilasselgakoos. Juhatab Enn Võrk. 2. Avasõna — rektor J. Köpp. 3. Peokõne usuteaduskonna esindajalt. 4. Tervitused. 5. Audoktorite promotsioon. 6. Koorilaule.
 17.30 heliplaate ja reklaami
 17.45 ülekanne Tallinnast
 20.16 ilmataade
 20.20 ülekanne Tallinnast
 22.15 muusikalisi ettekandeid ja tantsumuusikat Tartu ülikooli aastapäeva bal-lilt „Vanemuise“ teatrist

VÄLISMAINE SAATEKAVA

Lahti 1807.2 / 166 / 40
Helsingi 335.2 / 895 / 10
 17.00 reportaaži ★ 17.30 õpilasmuusika
 18.00 põnevaid jutustusi
 18.40 laule ★ 19.15 päevaküsimusi
 19.25 ringh. orkestri kontsert. Gluck: „Iphigenia Aulises“, avam. Händel: Concerto grosso keelp.-orkestrile. Beethoven: Andante I sümfooniast. Klami: Händeli-mälestus orkestrile ja klaverile
 19.20 kõne
 21.00 kristliku üliõpilasühingu õhtu-eeskava
 21.45 päevauudiseid

Stokholm 426.1 / 704 / 55
Motala 1357 / 221 / 30
 15.00—15.40 ajaviite-eeskava
 16.00—16.50 sõjaväemuusika. Telke: Mars. Lavallée: avam. „Roosimõrsja“. Lehar: fant. op. „Tsarevits“. Robrecht: Valss-puurrii. Rivelli: Intermézzo. Ekström: Mängumehemuusika. Ström: Mars
 18.20—19.15 heliplaate
 19.45—20.30 laule ja klaveripalu
 21.00 vana ja moodne tantsumuusika
 23.00—1.00 moodne tantsumuusika

Kalundborg 1261 / 238 / 60
Kopenhagen 255.1 / 1176 / 10
 16.30—17.20 kontsert ★ 23.15—24.00 popul. ork.-kontsert. Kavas: Auber, Puccini, Si-bellius, Lumbye jt. ★ 24.00—1.15 tantsum.
Luksemburg 1304 / 230 / 150
 9.45—10.00 helipl. ★ 14.00—16.00 orkestrikontsert, helipl. ja teated ★ 19.30—20.30 ajav.- ja tantsumuusika
 Prantsuse eeskava
 21.35—22.00 akordeoni ettek. ★ 22.25 laule ★ 22.50—23.30 helipl. ★ 23.40—0.40 gala-kontsert. Kaasteg: orkester ja Maurice Marechal (tšello). Kavas: Debussy, Lalo ja Charpentier ★ 0.45 tšellokontsert (Maurice Marechal) ★ 1.05 ajav.-muusika ★ 1.30 tantsumuusika

Riia 514.6 / 583 / 15
Madona 271.7 / 1104 / 20
 6.55 koraal ★ 7.35—8.05 kontsert
 12.00—12.30 börsiteated ja heliplaate

16.30—18.00 Verdi ooperimuusika helipl.
18.30 orelimuus. (A. Kalmns)
19.00—19.30 läti koorilaule
20.30—21.05 orkestrikontsert
21.20—22.00 läti muusika. Laule K. Rozenbergs'i ettek. — Jansons: „Mälestused“, fantaasia (ork. ettek.). — Laule
22.15 ajaviitemuus. orkestri ettek.
23.00—24.00 popul. muusikat

Varssav 1345 / 212 / 120
Kattovice 395,8 / 758 / 12

7.45 koraal ★ 7.48, 8.07 ja 8.25 helipl.
12.57 aeg. Kraakovi fanfaarid
13.10—14.00 tantsumuusika
14.05—14.30 ooperiaariad helipl. Vavon (sopran) ja Thilla (tenor). Meyerbeer: aaria oop. „Hugenotid“. Halevy: aaria oop. „Juuditari“. Gounod: aaria ooperist „Mireille“. Offenbach: aaria oop. „Hoffmanni lood“. Puccini: aaria oop. „Bohème“. Rossini aar. oop. „Wilhelm Tell“
16.45—17.30 uudisheliplaate
18.00—18.50 Ostro Brama jumalateenistuse üle. Vilnost
19.15—19.45 kontsert kahel klaveril. S. Eibenschütz ja M. Zimmermann. Godovski: Parafraas Weberi „Kutse tantsule“ teemal. Casello: Capriccio süidist „Scarlatina“. Saint-Saëns: Scherzo, op. 87
20.00—20.20 „Harfa“ koori ettek.
20.30—20.45 jazzmuus. klaveril
21.00—21.45 ajaviitemuusika. Ringh. ork. ja M. Fogg (laul)
22.00—22.45 sümf.-ork. kontsert. Kaasteg. H. Czaplinski (viulul). Mendelssohn: avamäng „Ruy Blas“. Paganini-Wilhelmi: Kontsert d-duur, op. 6. Svendsen: Kaks rootsi viisi. Sibelius: Kurb valss. Wagner: marss oop. „Tannhäuser“
23.15—24.00 tantsumuusika dancing „Paradis'ist“
0.35 ajaviitemuusika helipl.
1.00 tantsumuus. kohvik „Gastronomja'st“

Heilsberg 291,0 / 1031 / 75
7.35—9.00 hommikkonts. ja teated
17.00—18.40 pärastl.-kontseert. Kavas: Delibes, Lortzing, Millöcker, Jos. Strauss, ja teisi
19.30—20.00 J. S. Bachi orelipalu
20.35—21.00 laule baritonil ettek.
22.10—23.00 lühikuuldemäng
23.30—1.30 tantsumuusika

Kö-igsvusterhausen 1571 / 191 / 60
7.15—7.30 võimlem. ★ 7.35—9.00 kontsert
13.00—13.55 lõunakontsert Leipzigit
14.00—14.45 lõbus nädalalõpu-salat (helipl.)
17.00—19.00 lõbus laupäeva-pärastlõuna. Kaasteg.: solistid, koor ja orkester
19.40—20.40 heliplaate
21.15—23.00 armastusest laulavad kõik

viilulid...
21.00—1.30 tantsumuusika
Breslau 315,8 / 959 / 60
6.00—7.00 ja 7.35—8.00 heliplaate
8.15—10.00 hommikkonts. ja helipl.
17.00—19.00 ajav.-konts. Kavas: J. Strauss, Rust, Lehar, Waldteufel, Urbach, Becce
19.25—19.50 harfikontsert
20.15—20.40 järgmise nädala eeskava ja heliplaate
23.30—2.00 vaata Hamburg

Berliin-Tegel 356,7 / 841 / 100
7.15—7.30 võimlem. ★ 7.35—9.00 kontsert
17.00—18.45 pärastlõunakontsert
19.20—20.00 lõbusaid stseene ja laule
20.00—20.20 ettekandeid tšembalol
20.20—20.40 laule
21.10—23.00 kontsert Hamburgist
23.20 muusikaline vahemäng
24.00—2.00 tantsumuus. Hamburgist

Hamburg 331,9 / 904 / 100
7.35—8.00 ja 8.10—9.00 hommikkontsert
17.00—18.30 pärastl.-kontsert
19.00—19.35 heliplaate
20.00—20.30 mandol.-kontsert. Scala: Mandol.-kontsert a-moll. Mozart: Menuett. Drda: Souvenir. Dvorak: Humoresk. Sarasate: Habanera
20.30—21.00 kuuldemäng
21.10—23.00 Tähekogud! Tulivärk opereti-taevas. Kaasteg.: solistid, koor ja ork.
23.20 muusikaline vahemäng
24.00—2.00 tantsumuusika

München 405,4 / 740 / 100
8.00—9.30 varane kontsert
17.00—18.30 videvikkontsert
22.00—23.00 õhtukontsert. Kaasteg.: orkester, koor ja solistid
23.20 vahe-eeskava
24.00—1.00 tantsuraadio

Leipzig 392,2 / 785 / 120
7.35—9.00 muusika ja teated
17.00—18.25 pärastlõunakontsert
19.20 kitarr-i-kammermuusikat
19.35—20.35 muusikat uutest helifilmidest
21.10 kontsert Hamburgist
23.20 muusikaline vahemäng
23.30—1.30 tantsumuusikat Hamburgist

Praha 470,2 / 638 / 120
7.15—8.30 teated ja muusika
18.25—18.45 ettek. kahel klaveril
19.05—19.55 saksa eeskava
20.10—20.50 laule koori ja solistide ettek. orkestri saatel
21.05—22.00 kontserdi ülekanne Smetana-saalist
23.15 heliplaate
23.30—0.30 raadiofilm. Kirevat muusikat solistide ja orkestri ettekandes

Viin 506,8 / 592 / 120
19.50—20.30 aariaid ja laule
20.30 „Slaageri sünd“, kuuldemäng
21.15 rootsi laule ja retsitatsioon
21.40—23.00 kuuldemäng
23.00—23.30 ja 23.50 õhtukontsert. Payr: Marss. Suppé: Ränduri siht, avamäng. Frühling: Divertissement ballettpantomimist „Watteau“. Lehar: Valss. Rosner: Harlekinaad (viuuli-soolo). Landl: Komzaki arhiivist, popurrii. Ziehrer: Valss. Morena: Hallo, siin Viin, popurrii
Budapest 550,5 / 545 / 120

18.20—18.50 salongkapelli konts.
20.40—21.40 ungari laule mustlasork. saat. 22.00 Franz Liszti ühingu kontserdi üle. Sopronist. Schubert: Oktett 2 viiulile, violale, tšellole, bass-viiulile, klarnetile, sarvele ja fagottile
23.15 heliplaate
24.00 ooperiork. kontsert. Doppler: „Ilka“, avamäng. Figeđy: Ungari süit. Erkel: Bank-Ban. Nagy: Romantiline valss. Lülung: India süit

Bukarest 364,5 / 823 / 12
18.00—19.00 ja 19.15—20.00 tantsumuusika
★ 20.20 uudisheliplaate ★ 21.00—22.00 Joh. Brahmsi reekviem ★ 22.30 ringh. ork. kontsert. Kavas hispaania muusikat

Pariis (Poste Parisien) 312,8/959/60
21.30 heliplaate ★ 22.15 kontsert ★ 23.00 tantsumuusika ★ 0.30—1.00 heliplaate

Droitwich 1500 / 200 / 150
London National 261,1 / 1149 / 50
17.00 ettek. kinoreelil ★ 17.30 ork.-kontsert ★ 18.45 üliõpilaslaule ★ 19.15—20.00 tantsumuus. ★ 21.20 puhkp.-ork. kontsert. Alford: Marss. Delibes: „Kuningas ütles“, avam. — 3 laulu — Wagner: „Tannhäuser“, fant. — 3 laulu bassi ettek. — Waldteufel: Sinu silmades. Quilter: Joo minuga. Jessel: Tinasõdurite paraad ★ 22.30—23.30 kontsert ★ 24.00—0.55 ork.-kontsert. Alford: Colonel Bogey, marss. Flotov: „Martha“, avam. Sullivan: „Penzance piraadid“, fant. Robinson: Valse lente. Posford: Lõbus husar, balletimuus. Finck: 2 väikest tantsu. Gounod: „Faust“, balletimuus. ★ 1.00—2.00 tantsumuus. (Droitwich)

Moskva „Stalin“ 360,6 / 832 / 100
18.25 ooperi ülekanne ★ 22.30 tantsu- ja ajaviitemuusika

Moskva Komintern 1714 / 175 / 500
18.55 kontsert punaväele ★ 19.50 kontsert. Kavas: Kovalevski, Zakharov jt.

LUDMILLA HELLAT-LEMBA JUUBELIKONTSERT

25. XI kell 20.05.

Pühapäeva õhtuse kontserdiga Kaubandus-tööstuskoja saalis pühitseb meie tuntuid lauljatare Ludmilla Hellat-Lemba oma muusikalise tegevuse 30 aasta juubelit. Sel puhul tutvustame lugejaid lühidalt tema elukäiguga.

Ludmilla-Adeline-Charlotte Hellat-Lemba on sündinud 9. augustil 1879. a. Tallinnas. Hariduse sai Tallinna tütarlastekoolis. 1898. a. astus Peterburi konservatooriumi, mille lõpetas vabakunstniku diplomiga 1904. aastal. 1905.—1907. aastani viibis väljaspool Eestit, nimelt Milanos ja Triestis, esinedes sealsetes ooperites. 1911—1912 on lauluõpetajaks Peterburi muusikakoolis ja 1912—1914 tegutseb samal alal Riias. 1918. a. tegi Eestis kontseringreisi. Hiljem esines korduvalt „Estonias“ ja „Vanemuises“ oopereis, samuti kontsertidel ja oopereis Euroopa linnades. Alates 1928. aastast on Tallinna konservatooriumi lauluõpetajaks.

Ludmilla Hellat-Lemba võib nüüd rahuldustundega vaadata tagasi tehtud tööle muusikapölvil. 30-nest aastast on ta terve rea aastaid tegutsenud pedagoogina, aidates seega kaasa eesti lauljatepere kasvule, kuna oma esinemistega välismail tutvustas Eestit ja eesti muusikat ja rohkearvuliste esinemistega kodumaal aitas tõsta muusikalist tasapinda Eestis.

Kiired elektroonid. Kas teate juba, et elektroonid, mis kaugenagemistoru varjul tekitavad valguspleki, läbistavad klaaskesta 40.000-kilomeetrilise kiirusega sekundis. Umbes 60-cm vahemaa katoodi ja helkvarju vahel kaetakse vähem kui kahesaja-miljondik sekundiga.

Aeglane silm. Moodsate kaugenagemis-vastuvõtjate juures joonistab valguspunkt 25 pilti sekundis. Teekonna pikkus, mille läbib kiir selle aja kestel on umbes 2250 m. Inimese silm ei suuda seda kohutavat kiirust jälgida (1 miljon pildipunkti sekundis 550 cm² suurusele pinnale), vaid tajub täiesti katkenditu pildi.

Tinutamine ja jootmine

Ark. Mihkelson

Tinutamise all mõistame esmajoones metallosade ühendamist tinaga. Laiemas mõttes tinutamise all mõeldakse ka veel metallosade katmist tinaga.

Järgnevas vaatleme peaausjalikult metallosade ühendamist.

Tinutamine ja jootmine tähendavad õieti üht ja sama tegevust. Vahe seisab ainult selles, millist ainet meie ühendamiseks tarvitame. Üldnimetusena võiks tarvitada jootmist, eraldi tinaga ühendamist võiks nimetada tinutamiseks.

Jootmisel ühendatakse kaks metallitükki mingi kolmanda sulametalli abil, mis võib olla ka sama metall kui ühendatavad osad. Sageli aga valitakse ühendusvahendiks—jooteks—mingi madalama sulamistemperatuuriga metall. Joode peab siduma ühendatavad metalliosad hästi nii elektriliselt kui ka mehhaaniliselt. Jootes sulamistemperatuuri järgi on jooted kõvajooted (Hartlot) ja pehmejooted (Weichlot).

Kõvajootete sulamistemperatuur võib olla kas õige kõrge, keskmine või võrdlemisi madal.

Kõvajooted on tavaliselt tarvitusel punasevase, valgevase ja raua ühendamiseks.

Tugevjooteks on vajalik temperatuur 600—700° C. Sellist leeki saame kergesti šveissaparaadiga, ent see ei saa tulla kõne alla raadioamatööri seisukohalt. Jääb üle kasutada sütetuld või jälle jootelampi. Jootelamp sarnaneb oma ehituspõhimõttelt priimusele; töötades bensiini või petrooleumiga. Kasutades jootelampi saame tekitada sellega mitmekesiseid leeki. Jootelambi gaasdüüsi ümber on õhutoru, millele on asetatud õhu-siiber. Kui see siiber on nii, et ta on kõige alamas seisus, siis saame valgustava leegi 400—500° C temperatuuriga. Lastakse bensiingaasile rikkalikult õhku juurde, siis saame leegi, mille roheka tipu juures on temperatuur üle 1000° C.

Jootmisel peab hoitama joodetavad pinnad liikumatuena üksteise vastas. Et seda saavutada, needime enne joodetavad esemed kergelt, seome traadiga kokku või — nagu pleki puhul — valtsime. Oksüdeerimise vastu asetatakse jootekohale boorakspulbrit. Jootekohale asetatakse veel joode kas plekina või peenete terade kujul. Kuumendamisel sulab joode ja jookseb ühendatavate metallosadega ühte.

Kuna joodetavad pinnad võivad vaatamata booraksile kergesti oksüdeeruda, siis tarvitatakse selle ärahoiduks segu, mis koosneb potassist, keedusoolast ja booraksist. Kui tarvitame pulbrikujulist joodet (näit. viilipuru), siis segatakse harilikult see jootepulber booraksiga vee abil ühtlaseks pudruks, mida asetatakse jootekohale.

Booraksit tarvitades tekivad üldiselt aga teatud raskused. Nii ajab end booraks leegis mulli, tast moodustub klaasine kehake ja see võib takistada jootes laialivalgumist. Lihtne on aga tarvitada jootepulbreid (Hartlotpulver). Nii saadab turule teiste paljude vabrikute hulgas Classen & Co. G. m. b. H. (Berlin — Niederschönhausen) raua jooteks jootepulbri A (punakas) ja vase ja messingi jooteks jootepulbri B (valge). Need jootepulbrid on kergesti jooksvad ja ühendavad metalliosad puhtalt ja kindlalt.

Kuna need jootepulbrid sulavad kõrges temperatuuris ja ähvardavad ka joodetavate esemete sulamist, siis on väiksemate esemete joodeteks kohane hõbedajoode. Peale selles kirjutises mainitute retseptide hõbedajooteks soovitan tarvitada hõbejootet St (Silberlot St.), mille sulavus 740° C juures ja W. Ü. sulavus 650° C. Mõlemad jooted on firmalt Dr. Th. Wieland (Pforheim). Kasutada võib ühtlasi nende hõbedajoodega vedelat fluoroni.

Hõbedajoode te paremused on: kokkuhoidlikum jootes tarvitamine, joodetava eseme hoid, kiire jootes laialijooks, peaaegu täieline puhastustöö ülearusus pä-

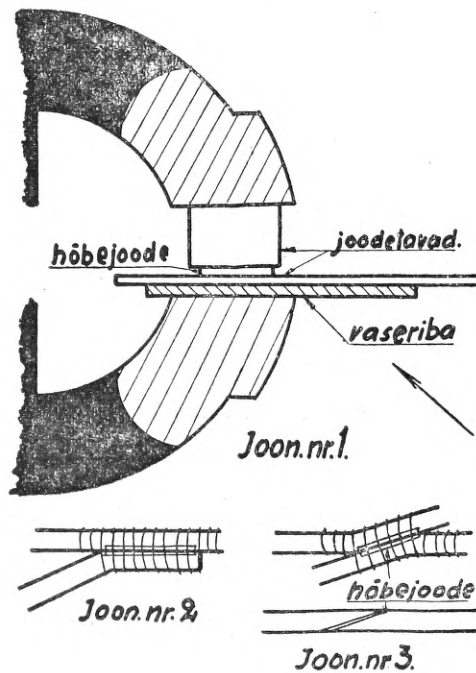
rast. joodet, jootekoht ei hakka oksüdeeruma. Halbadest omadustest võiks nimetada: joodetavate pindade puhastusvajalikkus, kaudne soojendus tarvitades jootelampi, joodetavate esemete rõhualloleku vajadus.

Jootes tarvitamise paremused kaaluvad aga üles pahed, eriti siis, kui osatakse tarvitada kaudset soojendust ja joodetavate esemete rõhuall hoidmist (joon. 1).

Alumiiniumjooted (pehmed jooted) tehes tulevad jootekohad tsaponeerida. Tarvitada võib otsese kuumutamise jootelambilt Firinit-Blechlot Nr. 6 ja otsese tarvitamisega šveissleeki Firinit-Stablot (Schweissstab) Nr. 1 (4 mm) firmalt Classen & Co. Siinjuures tuleb veel tarvitada berülliumi sisaldavat abiainet Flussmittel A. Nr. 21 sama firmalt. Alumiinium tugevjoode koosneb boorist ja cerist (DRP 386177) ja sulab 540° C, seega 118° enam kui puhas alumiinium.

Olles asetanud joodetavad osad vastastikku õiges seisus, ühendame nad kas neediga või raudtraadiga. Nüüd segame natuke jootepulbrit veega paksuks pudruks ja asetame jootekohale. Seda pulbrit kuumutame seni, kuni vesi sellest aurunud. Segame vastav osa joodet (Schlaglot) ja sama palju jootepulbrit ja asetame joodetavale kohale kuivalt. Jootlambiga soojendatakse joodetavat eset esiteks jootekohalt ja selle ligemalt ümbruselt. Siis liigutatakse jootelambiga ikka jootekohale ligemale, viiakse joode kiiresti sulamiseni ja laialijooksule. Raskest-jooksvat joodet tuleb aidata laialivalguda juhtides naelaga.

Ei ole jootes esimene kord küllalt tugev, siis asetatakse veel kord joodet ja joodetakse kirjeldatud viisil.

Nii võib järk-järgult jootes jootes kaunis pikki neete. Õhukeste plekkide puhul tuleb hoolitseda selle eest, et see ei põleks ära. Valuraud ei lase end sellisel viisil joota.

Kõvajootmisel võib kaht samajämedat toru mehhaaniliselt küllalt tugevasti kokku joota. Pehmejootmisel asetatakse plekiriba nn. „vitsana“ ja joodetakse see servadest.

Sageli jootmisel otsese kuumutusega ei anna tagajärgi, kuna jootekoht tugevasti oksüdeeriti ja joode jootekohalt minema puhuti, või jälle pikaajalise jootes tulemusena joode oli igale poole laiali valgunud. Väi-

kesi esemeid jootest ära viilida on ka kunst ja tülikas töö. Siin tuleb kasutada hõbedajooteid, kuna seda tarvitame vähe ja jootekohad saavad puhtad. Messingplekki 0,3 mm paksusest alates võib hõbejoodet (Silberlot St.) 740° C tarvitada ja vasktraadide juures 0,2 mm hõbejoodet W. Ü. (650° C) (Silberlot W. Ü.)

Kaudse kuumutuse juures ei tohi leek joodet otsekohe puudutada, vaid me peame töötatavat eset soendama. Seda saadakse, kui kruustangid horisontaalselt asetatakse, nii et klemmbakid oleksid joon. 1 järgi. Enne soojendamist asetame noolega näidatud kohale tilgake fluoroni. Eriti sobiv on siin kasutada jootelampi. Jootekoha puhastus langeb siin ära.

Tahetakse alumiiniumosi kaudselt kuumutada, siis toimitagu jälle joon. 1 kohaselt. Aluseks on paks raudplekk. Puhastatud joodetavad osad asetatakse kokku, jootepileki tükid on kogu pinnale asetatud ja jootekoht kuiva jootelaialivalgumise ainega kaetud. Nüüd kuumutatakse kuni alumiinium tumepunaselt hõõgub. Siis sulab ka joode ja jookse sisse. Joodetud osi ei või enne puudutada, kuni jootekoht kindla valkjass-hallika tooni on omandanud. Eriti tähtis on see siis, kui joodame õhukesi alumiiniumplaate. Algaja alumiiniumjootmisi toimetaja valigu jootejaks hämarus, siis võib ta teada joote paraja temperatuuri tumepunasest valgusest. 6—8 mm paksuste alumiiniumtükide jootmisel kestab soojendus 3—5 min.

Vase jootmiseks asetatakse puutekohile hõbedajoodet ja kuumutatakse jootekohti. Joodet sulab ja valgub ilusti laiali, andes soodsa ühenduse.

On joota mingi harujuhe traadile, siis toimitakse joon. 2 kohaselt ja soojendatakse traati 1—2 cm kauguselt. Igal jootel ei või loomulikult puududa jooksmist soodustav aine. Traate alates 0,5 mm võib joota nende kokkupuute kohast. Peenemaid traate alates 0,2 mm mähitakse traadiotsad üksteisele ja kinnitatakse ka jootetükike samuti nende traadiotsakeste abil. Traati ei või soojendada üle tumepunase oleku. 0,4 mm traadide juures on kõige parem, kui 1 cm pikkuselt otsad üksteisele asetatakse, need sidetraadiga ümber mähitakse ja selle vahele jootetükikesed pistetakse. Pärast jahtumist lõigatakse üleolevad otsad ära ja viilitakse ettevaatlikult joon. 3 kohaselt. Sellised jooted ei oksüdeeru ja on tugevad. Sobivad on sellised jooted transformaatori mähiste parandamisel.

Kui joodame vaskplekki, teeme ühendatavatesse servadesse väikesed lõiked ja murrame lõikeist sündinud keeled kaksipidi. Nüüd satuvad servad üksteise peale, vahelduvalt üles-alla. Jootmisel valgub sula metall nende lõigete vahele ja annab tugeva ühenduse. Hiljem viilime jootekoha nii, et see paksemaks ei jääks.

Suuremate tööde juures on tarvilik ääsituli. Kui tahame näit. terastorule põhja alla joota, siis asetame selle ääsitulle nii, et põhjapool oleks allpool. Torru asetame väikesed vasktraadi tükid. Niipea kui vasetikikesed sulavad, võetakse toru tules ja liigutatakse teda nii, et vedel joode kõikjale võib sisse tungida. Sarnased jooted õnnestuvad alati, ainult väljatunginud joodet tuleb külmana palju viilida.

Harilik joodet koosneb 2 osast punasest vasest ja 1 osast tsingist. Sobiv punasevase, valgevase ja raua jootmiseks.

Kui temperatuur on piiratud, siis võib tarvitada joodet, mis sisaldab 1 osa punast vaske ja 1 osa tsinki.

Sobiv on veel valgevase, punasevase ja raua jootmiseks joodet, mis koosneb 5 osast sepietavast valgevast ja 1 osast tsingist.

Soovides joota punast vaske ja rauda, võime tarvitada õhukest kollase vase plekki ja samuti valgevase traati.

Mainin veel kord, et raadioamatööril ettetulevais jooteis on soovitatav tarvitada hõbesegulisi jooteid. Annan seepärast siin mõninga retsepti. Tarvitada võiks joodet, mis sisaldab 19 osa hõbedat, 1 osa punast vaske ja 1 osa valgevast.

Kallim joodetest on kullajoodet. See koosneb: 12 osast kullast, 2 osast hõbedast ja 4 osast punasest vasest.

Hõbe- ja kuldjooteid kasutatakse tavaliselt plekinä või traadina.

Raskeim on joota alumiiniumi omakoostatud retseptidega. Toon siin jootesegu, mis võib tagajärgi anda, kuna seda kõige laiemalt tarvitatakse. Selles on 17 osa alumiiniumi, 2,3 osa magneesiumi, 0,7 osa niklit ja 80 osa inglistina.

Tahame joota alumiiniumpronksi, siis valime jootet koosseisus: 52 osa vaske, 46 osa tsinki ja 2 osa inglistina.

Pehme joodet alumiinimproksile on: 44,5 osa tsinki, 55,5 osa kaadmiumi.

Alumiiniumi jootmiseks tuleb see vabastada esiteks ülearusest süsinikust oksüdeerivate ainetega. Turul on eriti selleks müügil ferroxid.

Pehmejootmine sünnib tinajoodetega. Kuna kõvajoodetel on vajaline temp. 400—800° C ja veelgi kõrgem, siis tinasegude temperatuur jootmiseks on palju väiksem (200—300° C).

Harilik kardsepa tinajoodet koosneb: 1 osast inglistinast, 1 osast seatinast; sulab 200° C juures.

Lisades vismutit jootesegule alandame temperatuuri. Joodet, mis koosneb 4 osast inglistinast, 4 osast seatinast ja 1 osast vismutist, sulab 160° C juures.

Tahame joota inglistina, siis tarvitame Lippovizmetalli, mis sulab kuumas vees. Tinutamisel asetame vedela tina joodetavale kohale. Võime ka tinutada, kui teeme tinutatava eseme tuliseks joottoruga (piirituslambi leegi puhume peeneaugulise toruga joodetavale kohale). Sellise leegiga, mille temperatuur on kaunis suur, võime ka raskeltsulavaid jooteid sulutada.

Ka kokkutinutatavad pinnad peavad olema puhtad. Puhtuse saavutame kolofooniumi, loomasvasu, tsinkloriidpulbri, salmiaagiga jne. Sobivaimaks tinutusvahendiks on ikkagi kolofoonium. Selleks võetakse ca. 1 osa denatureeritud piiritust ja 1 osa kolofooniumi.

Toon huvitavuse mõttes lõpuks mõningad tinasegud sulamistemperatuuridega:

SULATIS	Seatina sulab: +326° C	Kaadmium sulab: +332° C	Inglist. sulab: +230° C	Vismut sulab: +206° C	Segu sulaa. C°
Woodmetall . .	25 0/0	12,5 0/0	12,5 0/0	50 0/0	60 0
Lippovizmetall . .	27 0/0	10 0/0	13 0/0	50 0/0	70 0
Lichtenbergmetall	30 0/0	—	20 0/0	50 0/0	92 0
Rosenmetall . . .	25 0/0	—	25 0/0	50 0/0	95 0

VILGUKIVIST POOLIKEHAD

Praegu pööratakse erilist tähelepanu võimalikult kaovaseste poolide valmistamisele, kasutades head materjali poolikehaks, kõrgesagedusjuhet ja hoolikat kerimisviisi. On ju teada, et vilgukivi on lühi- ja kesklainete piirkonnas paremaks isoleeraineiks kui sünteetilised ained, nagu eboniit, pertinax jne. Seepärast tehti hiljuti katset poolikeha valmistada painutatud vilgukivi lehest, mille siledale välispinnale on keritud traat. See töö teeb loomulikult palju enam vaeva, kui mähise asetamine juba valmis silindri, kuid tasub enda ka mitmekordsest. Kasutama peab õhukesi vilgukivilehti, mis painutatakse vastava vormi ümber ja liimitakse üksteise külge. Silindrilised vormid võivad olla puust, pertinaxist jne. Kui keeru läbimõõt on 50 mm, siis silindri kõrgus peab olema 80 mm, 0,1 mm paksune vilgukivileht liimitakse sündeetikoniga mööda üleulatuvat äärt kokku, mähitakse nõõriga kinni ja pannakse 24 tunniks kuivama. Kuna vilgukivi ei või läbi torgata, seega ka traati läbi tõmmata, siis kinnitatakse traadi vabad otsad siidiniidiga pooli külge ja liimitakse atsetoniga kinni. Samuti kaetakse ka kogu mähise atsetoniga (kuivab mõne minutiga), et saada suuremat mehhaanilist tugevust. Monteerimisel tõmmatakse pool 40 mm kõrguse silindrikujulise toe peale, mille äär on kaetud sündeetikoniga. Et pool on varjatud plekist kapsliga, siis peab võimalikult väheste kadude mõttes pool asetsema vähemalt 20 mm kapsli põhjast kõrgemal.

Esimene kaugenagemise film-reportaaž

Sensatsioonilise rekordiga said hakkama neil päevil Austraalia ja Inglise ringhäälingud, andes üle esimest korda kaugenagemise ajaloos kaugenagemise film-reportaazi. Ülekandele tuli piltreportaaž kuulsa Austraalia lendurite Scott'i ja Black'i maandumine Austraalias, Melbourne'is.

Siin järgnes rekord-rekordile. Inimese sportlikud rekordid ühendati uuemaaja tehnika rekordiliste saavutustega.

Nii kui igal pool, nii ka Melbourne'is jooksis kohe samal päeval kinodes film lendurite saabumisest. Seda ei ole inimestada, sest ka meie kino-operaatorid saavad tihti sellega hakkama, et päeval vändatud film jookseb juba õhtul kinos. Kuid asi muutub huvitavaks sellega, et sama filmi anti samal päeval edasi piltraadio kaudu Londoni, s. o. tuhandete kilomeetrite taha ja ei saanud lendurid ennast veel öieti välja puhata, kui juba neist üles-

võetud film jooksis Londoni kinodes. See oli kiirus, see oli rekord.

Kuidas sündis ülekanne?

Võeti kinofilm ja suurendati sellest iga üksik pilt. Piltülekandekasutati Marconi-piltülekanne aparaati, mille abil anti film pilt-pildilt Melbourne-Londoni lääneliini kaudu Londonile edasi. Ülekandmisele tuli kokku 160 üksikut kinopilti, milleks kulus aega 67 tundi (iga pildi peale 25 minutit). Londonis vastuvõetud pildid vähendati, seati kokku kinofilmiks ja anti kinodele edasi näitamiseks.

Et selline ülekanne on väga suurte kuludega seotud, näeme sellest, et iga üksiku pildi ülekanne läks maksma 39 inglise naela, seega kogu filmi ülekanne kokku 6240 inglise naela ehk meie raha järgi 11,5 miljonit senti. Kui arvestada veel sellega, et terve selle filmi ettekanne kinos kestab ainult 7 sekundit, siis on tema kättetoimetamise eest kantud tõesti suuri kulusid.

Tehniline kirjakeel

H. R. Nõmmel. 1) Väljumistrafo arvestamist ei saa võtta meie enda peale. Juhatus arvestamiseks ilmus „Raadios“ nr. 99—101. 2) Misjaoks vajate Teie nii kõrget anoodpinget? Nende plekkide avaus on liiaks väike, et ilma erilise masinata mähkides mähised mahuksid ära, kuigi südamikupõiklõikest jätkuks. Kui Teie aga siiski tahate jääda oma nõude juurde, siis peate võtma rohkem plekkisid, nii et pooli paksus ühes isolatsiooniga oleks 45 mm. Siis oleks mähised: a) primaar — lakk 0,25 mm 880 keerdu, b) sekundaar — 0,2 mm lakk 2×1880 keerdu, d) alaldaja küttemähis 2×8½ keerdu 0,6 mm, c) lampide mähis 2×9 keerdu 1,2 mm.

U. G., Viljandis. 1) Andsime Teie soovi edasi autorile. 2) Jootmiskolv töötab niihästi alalise kui ka vahelduva vooluga.

Abonent 13. 1) Transformaatori kruvide küljes olevad märgid tähendavad GB — (Gridbatterie) eelpingepatarei — poolus, P (Plate — lambi anoodile, HT (Hightension) — kõrgepinge), anoodpatarei +-poolus, G (Grid) — lambi võre. 2) kordeltakistused kõlbavad hästi ehitatavasse aparaati. 3) Samad takistused kõlbavad ka Teie lampidele.

Klass B Toril. Teie poolt kavatsatud lülitus võib töötada, kuid kaunis keskpäraselt, sest igal vooluimpulsil jääb valjuhääldaja ringi sisse pool transformaatore primaarmähis, sest pinge amplituud ei kõigu mitte transformaatore primaarmähise otste vahel, vaid ühe mähise otsa ja keskpunkti vahel kordamisi.

S. W. Kohtla-Järve. „Raadios“ nr. 80 ilmunud skeemis kõlbab lambiks iga universaallamp, näiteks A409, A415, RE074, RE084 jne.; pöördkondensaator (4) 500 cm. Kondensaatorite plokid 1—2 μF, anoodpatarei 100 volti. Milliampermeeter 0—10 milliamprit.

N. 321 Pärnus. 1) Alalisvoolu võrkanoodi ehituskirjeldus ilmus „Raadios“ nr. 58. 2) Kahelambilise alalisvoolu võrkvastuvõtja ehituskirjeldus ilmus „Raadios“ nr. 131 ja 132. Sellega kuulete valjuhääldajas paarkümmend saatjat.

Abonent 111. Mida mõistate Teie „supervõnkeriniga 2-lambilise vastuvõtja“ all? „Radio“ nr. 182 ei leidu mujal seda nimetust, kui TTV reklaamkirjutises. Igal firmal on õigus nimetada oma poole niisuguse nimega, kuidas temale meeldib, kuid vastuvõtjas on sees samasugused pertinakstori peale keritud poolid, nagu kõik tavalised raadiovastuvõtjate poolid. Muide jääb meie seisukoht 2-lambiliste vastuvõtjate suhtes endiseks, audion sellele järgneva madalsagedusastmega jääb ikka selleks, mis ta oli paari aasta eest. Tundelikkuse ja võimsuse tõus tuleb vaid paremate lampide kasutamisest.

Raadiokuulaja X. Y. Transformaatori mähised tuleksid: a) primaar — lakk 0,25 1680 k., b) sekundaar — 0,2 mm 2×2700 keerdu, d) alaldaja küte — 0,8 mm 40 keerdu, e) vastuvõttelampide küte — 1,2 mm 20 keerdu.

E. R. Jõhvis. a) Primaar — lakk 0,25 mm 1475 k., b) sekundaar — lakk 0,2 2×2460 k. Selles mähises soovite Teie saada 100—125 amp!! Vist on jälle jutt milliampritest. Isegi seda on liiaks palju, ka siis, kui Teie kavatsete külge lüüda dünaamilise valjuhääldaja ergutuse. Seepärast andsime Teile mähise, mis suudab anda ca. 40 mA, millest jätkub Teile rohkem kui tarvis. Kui Teie aga tahate jääda oma 100—125 mA juurde, siis peate võtma primaarmähise traadi jämeduse 0,4 mm ja sekundaarmähise jämeduse 0,3 mm. Meie ei usu aga, et sel puhul mahuks need mähised ära transformaatore südamikule; d) lampide küttemähis 1,2 mm 17 keerdu, e) alaldaja küttemähis 0,8 mm 35 k.

G. S. Tallinnas. Teie kirjas nõutud arvestuste tegemine nõuab aega vähemasti pool päeva, milleks meil ei jätku kahjuks aega. Soovitame pöörduda mõne tehnikabüroo poole.

Abonent 1357 Tartu. Pooli mõõdeted on antud ehituskirjelduses, pooli sisemine avaus on 8—10 mm pikk ja 4—5 mm lai. Traat 0,06—0,07. Mähis 2000—3000 keerdu, takistus 600—1000 oomi. Kahtleme aga, kas on mõtet nüüd enam ehitada seda valjuhääldajat, kuna müügil leidub juba 25—30 krooni eest suurepäralisi dünaamilisi valjuhääldajaid, millede kvaliteeti ikka ise valmistatud riist ei suuda saavutada. Tõenäoliselt läheb ka omatehtud vastuvõtja koguni kallimaks.

A. R. Urvaste. 1) „Radio“ nr. 122 ehituskirjeldus annab tunduvalt selektiivsema vastuvõtja, kuid veidi nõrgema kui R. 53—54. Kahevoldilise küttega lampe saab kasutada igal pool 4-voldiliste asemel. Lampideks võiksite kasutada näiteks Marconi S23, HL2, L21, LP2, 2) Moodsaimaid lülitisi ilmus „Raadios“ nr. 185 ja 186. 3) Telefoni induktorite magnetid on tavaliselt liiaks nõrgad valjuhääldaja jaoks. Praegu ei tasu valjuhääldaja süsteemi ehitamine end tõesti enam.

R. V. Pelgulinnas. Kahekiirelist antenni ei ehita tänapäev enam keegi. Tõmmake üksainuke traat nii kõrgele kui saate, ükskõik mis suunas ja võimalikult eemale majadest ning puude okstest, ükskõik missugusest isoleerimata traadist. Keerutatud antennitraad on vaid painduvam, muud väärtust tal pole. Sissejuht tõmmake sealt, kust tee lühem. Raamantenniga detektorvastuvõtja ei tööta. Teie skeemi järgi saab küll ehitada detektoraparaati, kuid üks sest tule üks vilets riist.

Huvimatk sümfoonilisse muusikasse

Hector Berlioz — 27. XI kell 21.10

Hector Berlioz sündis 11. XII 1803. a. Prantsusmaal Isère'i maakonnas Côte-St. André linnakeses arsti pojana. Üheksateist-aastaselt lahkus Hector isakodust ja astus Pariisi ülikooli. Olgugi, et ta siis juba eelistas muusikat üle kõige maailmas, alustas ta siiski sõna-kuuleliku pojana isa soovikohaselt õpingut rohuteaduskonnas. See ei kestnud aga kaua. Varsti ta katkestas õppimise ülikoolis ja astus Pariisi konservatooriumi kompositsiooniklassi, teatades ühtlasi vanematele, et ta ei saa teistsiti elada, vaid peab võtma omale elukutseks muusika. Selle tagajärjel isa ütles ära igasugusest toetusest poja õppimise jätkamiseks ja Hector pidi ise muretsema oma eluüldapidamise eest. Ta saigi kooriliikme koha ühes teatris ja võis nii jätkata õppimist konservatooriumis. Sellel ajajärgul kirjutas Berlioz ka oma esimesed tööd, nimelt mõned avamängud ja aiguse fantastilisele sümfooniale. 1830. aastal sai Byroni luuletuse järele kirjutatud kantaadiga „Sardanapal“ I auhinna. 1831. aastal, pärast isaga leppimist, sõitis Itaaliasse, kuhu jäi paariks aastaks. 1842 a. sooritas kontsertreis Saksamaal, 1845. a. — Austrias ja 1847. a. Venemaal kandes ette igal pool oma töid, millised küll mitmel pool leidsid vasturääkimist, kuid siiski äratasid huvi tema isiku vastu. 1856. aastal valiti Hector Berlioz prantsuse kaunite kunstide akadeemia liikmeks, mida ta juba ammu oli igatsenud. Berlioz suri Pariisis 8. III 1869. a.

Hector Berlioz'i tähtsamad tööd: a) sümfooniatest: Fantastiline sümfoonia (episood ühe kunstniku elust), Leina ja matuse sümfoonia, Harold Itaalias; b) avamängudest: Rooma karneval, Kuningas Lear, Salajane kohus; c) ooperid: Benvenuto Cellini, Beatrice ja Benedikt, Trooja võitmine. Siis veel: dramaatiline legend „Fausti hukkamõistmine“ (koori, orkestri ja solistidega), oratoorium — „Kristuse lapseõlv“ ja Requiem.

Hector Berlioz on kuulus ka kui suurepärane dirigent ja muusikakirjanik. Tema kapitaaltööd on: „Instrumentatsiooni õpetus“ ja „Orkestrijuh“, milliseid kasutatakse veel tänapäev kui parimaid teoseid omal alal. Ka kriitikuna ja vaimuka muusikalise vestekirjanikuna omab Berlioz väljapaistva kohta.

Hector Berlioz on „programm-muusika“ rajaja. Et anda vabamat ruumi oma fantaasiale ja anda muusikale sügavamat sisu, murrab Berlioz klassikalise sümfoonia valjud vormid ja loob vaba sümfoonilise poemi. Sama eesmärgiga kõvendab ta oma loomingus ka harmoonilist külge meloodilise külje kahjuks. Berlioz'i loomingu iseloomustava joonena ilmub julgus ja ehituse suurepärasus. Ta kirjutab ainult puht orkestri töid või orkester-vokaaltöid. Ta annab orkestrile sootuks uue koloriidi (värvingu), mille abil tal avaneb avar võimalus suurejooneliselt maalida helidega. Orkestri arendamises saavutas Berlioz nii suure tõusu, et teda võiks õigusega nimetada moodsa orkestri loojaks.

Berlioz'i vormiuudsus ja orkestri instrumentide rikkalik kõlavärvide kasutamise oskus peegeldub kõige paremini tema „fantastilises sümfoonias“, milline teos tähistab ühtlasi tõelise programm-muusika algust.

„Fantastiline sümfoonia“ — „Episood ühe kunstniku elust“ on Berlioz'i tähtsam helitöö (mille esmakordne ettekanne oli 1830. a. Pariisis). Berlioz on küll ise öelnud, et selle sümfoonia sünnile on avaldanud mõju Goethe „Faust“, kuid vastastikune olukord mõlema teose vahel tõendab seda ainult üksikute välispidisuste juures.

Sümfoonia programm on järgmine: Noor kunstnik täis haiglast tundelikkust ja hõõguvat fantaasiat, on arnutud meeleheite hoos end opiumiga mürgitanud. Narkootiline annus, mis liiga nõrk, et surmata, uinutab ta sügavasse unne, mida saavad kummalised nägemused. Ses seisukorras avalduvad ta tunded ja mälestused muusikaliste mõtetena ja piltidena ta ajus. Ta armastatu ise on talle meloodiaiks, otsekui idee fix'iks, mida ta kõikjal leiab, kõikjal kuuleb. Unenägude reana möödub temast veel kord tema armastuselugu ja omandab fantastilise lõpu.

I jagu — Unistused, kired.

Alguses meelestub tal kohutav hingeolu, ebamäärane igatsus, raskemeelsus ning jälle rõõmu puhkemine ilma teadliku põhjuseta, mis ta tundnud, enne kui talle oli ilmunud ta armastatu; siis tuleb ta meelde palavat armastust, mis see temas äkki äratas, oma meeletut südamehirmu, oma vihast armukadedust, oma uuesti ärkavat armastust, omi usulikke lohutusi.

II jagu — Ball.

Ballil, hiilgava peo tungis, leiab ta oma armastatu jälle.

III jagu — Maal.

Ühel suviõhtul maal, kuuleb ta kahte lamburit, kes puhuvad vaheldamisi oma karjase-viit. See lamburite duett, tegevuspaik, tuule käes õrnalt öötsuvate puude tasane kohin, ahtake lootuskiir, mis talle alles hiljuti hakanud paistma — kõik see ühineb, et anda tagasi ta südamele ebatavalise rahu, ta kujutlusile naeratavaid värve. Seal ilmub uuesti ta armastatu, ta süda värastub, valulised aimdused kerkivad temas: „Kui ta mind petaks...!“ Üks lamburitest võtab naiivi viisi uuesti üles; teist ei ole enam kuulda... Päikese loojaminek... kauge kõuemürin... üksildus... vaikus.

IV jagu — Käik kaagile.

Ta näeb und, et ta oma armastatu on tapnud, et ta on mõistetud surma, ning et ta viiakse kaagiplatsile. Pea sünge ja metsik, pea hiilgav ja pühalik marss saadab rongi; käre-rikkamaile avaldusile järgnevad üleimnekuta tumedad, mõõdetud sammud. Lõpuks ilmub jälle idee fix, hetkeks, nagu viimane armumõte, mille katkestab surmahoop.

V jagu — Nõidade Sabbath.

Ta arvab nägevat nõidade tantsu, kesk võikaid tonte, võlureid ja paljukujulisi koletisi, kes kokku tulnud tema matusele. Kummalised hääled, ägamine, lõikav naer; kauge kisa, millele näib kostvat teine kisa. Armastatud viis kuulub jälle — aga tal pole enam endist suursugust ja arglikku iseloomu; ta on muutunud labaseks, tavaliseks ja groteskseks tantsuviisiks. Ta armastatu tuleb nõidade koosolekule. Rõõmus põrgulik mõirgamine tervitab ta saabumist... Ta segab end orgia hulka. Surmakellad... Dies irae burleskne paroodia; nõidade ringtants. Tants ja Dies irae samal ajal.

Berlioz'i geniaalsuse väljendusena on „Fantastiline sümfoonia“ imposantsem kunstiteos.

Üks tema paremaid teoseid on ka „Rooma karneval“, mis on mõeldud iseseisva avamänguna ja on ühtlasi ooperi „Benvenuto Cellini“ II vaatuse sissejuhatuseks. Poetiline ja muusikaline vorm sobivad siin haruldaselt hästi. Mõte on värske, instrumentatsioon särav ja terves teoses ilmneb kaasakiskuv, tuline vaimustus ja hoog.

Hector Berlioz'i tähtsust ja loomingu väljendab tabavalt ja kokkuvõetult viimase aja kuulsamaid dirigente Felix Weingartner järgmiste sõnadega:

„Berlioz'i ilmumine on avaldanud meie kunstiarengule suurekaalulist mõju. Ta on näidanud uusi teid helikunstile ja on rikastanud helikunsti uute väljendusvahenditega.

Berlioz'i rikas fantaasia ilmneb meile seda vägevamalt, mida rohkem meie uurimuste kaudu püüame aru saada selle iseäraldustest.“ —y.

Reportaaž kuninglikust pulmast. Nagu kuulda, on Briti ringhääling (B. B. C.) saanud loa kuninglikkude pulmade puhul korraldatavate pidustuste ülekanndmiseks. Teatavasti abiellub neil päevil Inglise kuninga kolmas poeg Kenti prints Kreeka printsessi Marinaga.

Uued nimetused Prantsuse riiklikele saatjale. Inglise eeskujul muudetavat lähemal ajal „Radio-Paris“ „Paris-National'iks“ ja „Paris P. T. T.“ — „Paris-Regional'iks“.

Raadio-nädal

(Kiri toimetusele)

Avaldame allpool kirja, milles käsitakse huvitavaid ja kindlasti tagajärgi andvaid abinõusid, kuidas teha laades massides propagandat raadio levikuks. Loodame, et kirjas väljendatud mõtted leiavad vastaval pool hindamist ja võimaluse korral ka teostamist. **Toimetus.**

Välismaadel, näiteks Austrias ja Saksas, korraldatakse igal aastal üht n. n. „Raadio-päeva“. Nimetatud päeval on kõikide saajate saatekavad koostatud vastava suurpäeva sisuga. Sellel päeval on iga vastuvõtja omanik palutud andma oma vastuvõtjat kasutada või kuulata vaesemale või mitteringhäälingu kuulajale, et ka see vähemalt kord aastas saaks võtta osa kõigest sellest, mida raadio võib rahvale pakkuda.

Mõtet, niisugust päeva ka meil Eestis korraldada, peaks tõsiselt kaalutlema. Vähemalt üks päev aastas peaks olema määratud selleks, et tutvustada ja viia ringhäälingut koju kätte laiematele hulkadele. Algatuse peaks tegema Riigi ringhääling, töötades välja vastava kava, ja võtma kaastööliseks raadioärid, raadiotööstused, ajakirjanduse ja kuulajad. Tuleks teha propagandat, koostada vastavaid saatekavu, propageerida odavaid vastuvõtjaid, anda neid rahvale kuulata jne. Lühidalt, tuleb püüda kõiki neid, kes seni seisnud ringhäälingust eemal, sellele ligi tõmmata.

Paljud, kes pole ringhäälingu kuulajad, ei ole soetanud enesele seepärast vastuvõtjat, et teiste jutu järgi on selle kasutamine liiga kallis, saatekava halb, vastuvõtjad lähevad ruttu rikki ja veel palju muid põhjusi. „Raadio-päev“ (meil peaks see kestma nädal) peaks kõigile neile arusaamatusile tegema lõpu. „Raadio-nädalal“ tuleks pidada selgitavaid kõnesid ning võhikutele tuletama meelde, et on olemas ringhääling, millele tuleb vaadata kui tähtsale kultuurilisele tegurile. Tuleb piltlikult näidata, et nüüdne ringhääling on ainult odav ja parim õpetaja, nõuandja ja on ainus tee, mille kaudu saab tuua koju kätte kõike seda, mida moodne kultuur inimeselt nõuab.

Sellel nädalal peab ringhääling tegema ise omale propagandat, peab loengute abil rahvale selgitama, kuidas raadiot peab kuulama, et sellest saaks kasu ja mitte seda lärmata lasta kui mõnda vana leierkasti.

Raadioärid ja -tööstused peaksid sellel nädalal propageerima oma aparate, eriti odavaid, rahvale kättesaadavad n. n. „rahvavastuvõtjaid“. Tuleks seada üles saalidesse, tänavatele või avalikkudele kohtadele valjuhääldajaid, et ka laiemad hulgad saaksid jälgida „raadio-nädala“ ülekandeid.

Koolid peaksid koguma oma saalidesse ümbruskonna rahvast (eriti maal), kus ülesseatud valjuhääldaja kaudu saaksid kuulajad jälgida eelpoolnimetatud ettekandeid.

Kaitsevæasutised, -kogud ja -kodud, peaksid korraldama sõduritele laialdast vabakuulamist, sest sõdurid on need noored, kes kord kaitsevæast lahkudes soetavad endale hiljem raadiovastuvõtja.

Ringhääling kannab sellel nädalal kõiki oma saatekavu ette avalikult, s. o. saalides, kuhu on igale pealtkuulajale ligipääs vaba. Sellega loob ringhääling lähedase sideme ka nende kodanikkude vahel, kes seni seisnud raadiost eemal.

Kõnelejaiks sellel nädalal peaksid olema esimeses järjekorras need tegelased, kellel on ringhäälinguga ja kuulajatega tegemist. Nii peaksid sellised tegelased esinema lugemistundidega, peaks korraldatama mõni ajakohane kuudemäng jne., kuid kõik ainult puht raadio alusel ja selle hüveks.

Nii kujutaksime endale ette „raadio-nädalat“, sellisena tahaksime seda kord läbi elada. Seega tõuseks ka neis huvi raadio vastu, kes seni sellest pole hoolinud. Mittekulajad muutuks ringhäälingu kuulajaks ja raadiokuulajate arv Eestis hakkaks tõusma.

Rohkem kuulajaid aga tähendab suuremat sissetulekut, suurem sissetulek — paremat saatekava ja kuuldavust.

Rohkem kuulajaid tähendab kodumaa raadiotööstuse tõusu ja kaubandusliku läbikäigu suurenemist. Aitab isegi teatud määral vähendada tööpuudust.

Seepärast kõik „Raadio-nädala“ korraldamisele ja näitame, et ka meie võime oma kuulajate arvuga jõuda järele teistele maadele.

Raadiokuulaja X.

KAS TEIL ON TEADA . . .

. . . et hiljuti esines ringhäälingu ajaloos esimest korda mikrofoni ees üks laama (buddausu kõrgem vorm) ja nimelt Shanghai saatejaamas, jagades hiinlastele oma pühalikku õnnistust?

. . . et Soome ringhääling kolis neil päevil uude hoonesse, kus kõik sisseseeded on ehitatud tehnika viimase sõna järgi?

. . . et Saksamaal algas suurim ringhäälingu protsess, milles kaebelustena esinevad pea kõik endised ringhäälingu tegelased, asutajad ja hallomehed, ja et protsessi käigust antakse üksikuid katkeid edasi ringhäälingu kaudu?

. . . et Radio-Strassburg töötab nüüd 11,5 kW asemel 40kW-se saatevõimsusega antennis?

Väljaandja: Üleriiklik Eesti Raadioühing
Vastutav toimetaja: L. Mühlbach

Kõige soodsamini
ostate prillid jatei-
sed optikakaubad
H. BEM
optikaarist

TALLINN, KUNINGA 6 (Güntheri kõrval).
Igasuguste terade teritamine.

Daamid! Igasuguseid elegantseid **kleite**

ostate kõige soodsamini

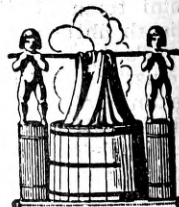
Vana Posti 8 „MOEILM“, Tallinn

Auru-värvimise, dekateerimise ja keemilise puhastuse tööstus

„UNION“

TALLINN, V. Karja 1, telef. 444-95
(Passashi hoovis)

Töö korralik Hinnad odavad

Euroopa ringhäälingu-saatejaamade täielik nimestik

Hind 20 senti

Saadaval „Raadio“ talitusest, Tallinn, Narva mnt. 27